

Bardia je padla!

Po dvodnevem naskoku s kopnega, iz zraka in z morja so Angleži zavzeli glavno italijansko trdnjavo v Libiji, zajeli 30.000 mož in pet generalov - Angleška vojska pred Tobrukom

Kairo, 6. januarja. Reuter. Vrhovno poveljstvo britanske oborožene sile je nocoj izdalo tole posebno poročilo: Sovražnikov odpor pri Bardiji je včeraj ob 13. nehal. Mesto z vsemi sovražnikovimi četami in vojaškim materialom je sedaj v naših rokah. General Bergonzoli, poveljnik italijanskih sil v Bardiji, neki drugi armadni poveljnik ter štirje generali so bili ujeti. Ni še mogoče točno povedati, kako veliko je število italijanskih ujetnikov. Od vojaškega materiala je bilo zaplenjenih ali uničenih 45 lahkih tankov in 5 tankov srednje teže.

Ko se nadaljujejo očistevalne operacije na bojišču pri Bardiji, se naši izpostavljeni oddelki približujejo Tobruku. Število ujetih vojakov v Bardiji znaša za sedaj čez 30.000. Poleg tega so bili zajeti bojni vozovi, topovi, material ter živež. Od začetka naše ofenzive je bilo ujetih čez 70.000 Italijanov, kar predstavlja tretjino Grazianijeve armade v Afriki.

Nekje v Italiji, 6. januarja. Stefani. Poročilo italijanskega vrhovnega poveljstva št. 213 pravi:

Na bojišču pri Bardiji se od jutra do večera nadaljuje ogorčen boj. Po junaškem odporu naših čet, ki so nasprotniku prizadejale hude izgube, so padle še nekatere točke, na katerih smo se upirali. Letalstvo je še naprej krepko podpiralo akcije kopnih sil. Sovražnikova letala so bombardirala naša oporišča in niso povzročila nobene škode. Neko naša letala se ni vrnilo v svoje oporišče.

Kairo, 6. januarja. Veliki boj za Bardijo, katero so dne 17. decembra obkrožile angleške čete, je končan. Po strahovitem bombardiranju iz zraka, z morja in s kopnega in po silovitem napadu avstralske divizije, je vodstvo bardijske obrambe danes ob pol eni zjutraj ukazalo ustavitelj sovrženosti, potem ko je na uradnem poslopu v Bardiji zavijala britanska zastava. Posamezne manjše utrjene postojanke v luči pa so se tokle še do šestih zvečer. Prav tako se je upirala tudi obramba jugovzhodnega odseka.

Kljub junaškemu odporu, ki so ga Italijani v tem odseku nudili s skrajno ogorčenostjo vse do zadnjega, branilcem, ki so bili okrog in okrog obkoljeni, nazadnje ni preostalo drugega, kakor vdaja.

Akcije so se začele v petek ob pol 6 zjutraj, ko so angleški torpedni čolni vdrli kljub ognju obalnih baterij v notranjo luko ter začeli streljati proti utrdbam. Hkrati pa so luko očistili italijanskega brodoma. Pri tej priliki je neka križarka potopila neko italijansko vojno ladjo, drugo pa je ujela, prestavila ujetnike na svoj krov in izkrcala nanjo svojo posadko ter takoj stopila s to italijansko ladjo v boj proti bardijskim utrdbam.

Ta dan je bilo med važnimi dogodki znameniti le še pohod neke avstralske patrle, ki je na jugozahodnem koncu vdrla čez prvi pas ter pripeljala nazaj nekaj italijanskih ujetnikov. Videlo se je, da Italijani na tem koncu ne odgovarjajo s tolikšno srditostjo in da so manj pazljivi

kakor drugod. Ponoči od petka na soboto so Angleži primaknili svoje čete neposredno pred petnajstkilometrski obrambni sistem Bardije.

V soboto zjutraj pa se je začelo z morja strahovito bombardiranje. Ladje angleške mornarice so razbijale tri ure in pol italijanske obalne baterije. Avstralski general Mac Macie je po navodilih, ki jih je dobil od britanskega vrhovnega poveljstva, naj izrazi ugodno priliko, kakor hitro bi ugotovil šibko točko, po zvezi z generalom Wawelom zapovedal splošni napad kopne vojske. Pred tem napadom pa so francoske svobodne čete odrezale nekaj milj od Bardije v zahodni smeri tudi slednjo zvezo trdnjave po cesti, ki drži v Tobruk. Avstralski so hitro prodirali ter so zvečer že prebili osrednji utrdbeni pas. Pri tem je število italijanskih ujetnikov naraslo na 10.000.

Angleška mornarica, topništvo in zračna sila pa so s strahovitim neprestanim bombardiranjem že od petka naprej močno omežali odpornost ita-

lijanske obrambe. Kljub temu, da so segale italijanske utrdbe, betonski bunkerji, žične ovire ter druge umetne zapreke, ki so bile dobro zasedene v smislu navzkrižnega ognja, so avstralske čete napredovale primeroma hitro.

V nedeljo zjutraj je nato britanska mornarica vnovič posegla v boj ter je prisilila k molku še poslednje baterije težkih topov, ki so bruhali ogenj iz notranjega predela luke. Pri tej priliki je bila hudo zadeta neka angleška križarka, ki se je nagnila na stran ter so jo morali izvleči iz borbe. Ob 11 dopoldne so bile angleške bojne ladje že tik ob obrežju ter so obstreljevale bojne utrdbe po navodilih, ki so jih dobivale od svojih letal, katera so krožila nad utrdbami in sipala nanje bombe najtežjega kalibra. V Bardiji je izbruhnil pekel. Italijanske čete pa so se še naprej borile z največjo ogorčenostjo in junaštvom. Ta dan se niso italijanska letala več dvignila, da bi posegala v boj za Bardijo, medtem ko so prejšnji dan nekajkrat zaporedoma močno napadla angleške ladje.

Angleške čete so do danes popoldne zajele nad trideset tisoč italijanskih ujetnikov, med njimi poveljnika bardijske obrambe generala Bergonzolija, enega armadnega generala in tri divizijske generale. Zaplenili so dalje nekaj sto topov, 45 lahkih tankov in 5 srednjih tankov, vendar do zdaj vsakega vojnega materiala še niso mogli prešteti in urediti, vse pa kaže, da je ogromen.

Britansko vrhovno poveljstvo pa se ni ustavilo pri Bardiji, temveč je ukazalo prenos operacij proti Tobruku. Prvi angleški oddelki se že bijejo z obrambo Tobruka.

Drugi zgodovinski govor predsednika Roosevelta

Amerika ne bo priznala nobenega miru, ki bi ga narekovali

Nova zagotovila o vsej ameriški pomoči narodom,

Washington, 6. jan. o. Predsednik Roosevelt je na nocojšnjem zasedanju ameriške zbornice imel pomemben govor, ki ga ameriški listi v posebnih izdajah primerjajo z zgodovinsko vojno napovedjo predsednika Wilsona leta 1917. Predsednik Roosevelt je v govoru najprej poudaril, da se obrača na zbornico v trenutku, kakršen nima primere v zgo-

dovini Združenih držav. Še nikdar ni bila ameriška varnost tako resno ogrožena od zunaj kakor zdaj. Predsednik je nato obravnaval zgodovino Združenih držav od leta 1789 dalje ter dejal, da moramo pomniti, da mir iz leta 1919 niti daleč ni bil tako krivičen,

Ameriško ljudstvo se je z nespremenljivo vztrajnostjo vedno upiralo takim poskusom. Toda demokratična oblika življenja je ta trenutek naravnost napadena v slehernem delu sveta. Napadajo jo bodisi z orožjem, bodisi s skrivnim širjenjem strupene propagande tisti, ki bi jo radi uničili.

Bodoča varnost naše domovine in naše demokracije je v odločilni meri zapodena v dogodkih, ki se odigravajo daleč izven naših meja. Za oboroženo obrambo demokracije se zdaj junaško zavzemajo drugi narodi na štirih celinah. Če ta obramba pade, bodo vsa ljudstva in vse gospodarske sile v Evropi, Aziji, Afriki in Avstraliji pod oblastjo. Spritno tega bi bilo nezrelo in nesrečno zahtevati, naj bo Amerika neupravljen, osamljena ter brez sleherne udeležbe pri tem boju. Noben stvaren Amerikanec ne more pričakovati kake mednarodne velikodušnosti, obnovitve neodvisnosti, svetovne razorožitve ali celo dobrega trgovskega življenja od kakega diktatorskega mira. Varovati se moramo tistih, ki nam breknajo o nekakem pomirjenju. Posebno se moramo varovati tistih majhnih skupin sebičnejšev, ki hočejo pristriski krila ameriškemur orlu, da bi si spleli lastno gnezdo.

Zelo nevarno je govoriti o tem, da smo varni pred neposrednim napadom z morij. Dokler bo angleška mornarica ohranila svojo moč, take nevarnosti res ni. Tudi če bi angleške mornarice ne bilo več, bi bil vsak sovražnik dovolj nor, če bi nas hotel napasti, s tem, da izkrcal čete v Združenih državah, dokler ni dobil oporišč, s katerih bi lahko to poskusil.

Toda dokler imajo narodi — v rokah ofenzivo, bodo ti, ne mi, zbirali čas, kraj in način za svoje napade. Zaradi tega je bodočnost vseh ameriških republik danes v resni nevarnosti. Zaradi tega nosi vsak član naše vlade in vsak član naše zbornice veliko odgovornost.

Ameriška državna politika je v zunanjih zadevah temeljila na dostojnem spoštovanju pravic in dostojanstva vseh narodov, velikih in malih. Ta politična morala bo na koncu tudi zmaga. Ameriška politika je naslednja:

Ameriške vesti o novih sporazumih med Sovjeti in Nemčijo

Sovjeti dobe proste roke na Finskem, Nemčija pa v Bolgariji?

Nasprotujoča si poročila o nemških zahtevah do Bolgarije

Newyork, 6. jan. International News Service objavlja, da je bolgarski ministrski predsednik dr. Filov odpotoval z Dunaja v Salzburg, kjer ga bo sprejel najprej nemški zunanji minister von Ribbentrop, pozneje pa tudi kancler Hitler sam.

Newyork, 6. jan. o. Radijske postaje družbe Columbia so razširile danes novice, da bo nemški zun. minister von Ribbentrop bolgarskemu ministrskemu predsedniku Filovu postavil ultimativno zahtevo glede tega, da mora Bolgarija dovoliti nemški vojski prehod čez svoje ozemlje. Nemška vojska naj bi po teh nepotrjenih poročilih prešla na bolgarsko ozemlje že 6. januarja.

Iz istega vira prihajajo novice, da je bil med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo sklenjen sporazum o tem, da Nemčija dovoli Sovjetom zasedati vso Finsko, Sovjeti pa puste Nemčiji proste roke glede Bolgarije in se desintresirajo na njej. Nemčija bi po tem lahko zasedla Bolgarijo ter čez njeno ozemlje skušala napasti Angleže.

Berlin, 6. jan. o. V nemških uradnih krogih odločno zanikajo vesti ameriških radijskih postaj, da bi se bil nemški zunanji minister Ribbentrop sešel z bolgarskim ministrskim predsednikom Filovom ter mu izročil kakšne ultimativne zahteve.

Zaupnik italijskega zunanjega ministra govori:

„Bitka pri Bardii mora biti Italijanom strašen opomin!“

Rim, 6. jan. Včeraj ob 4 popoldne je imel po radiu nagovor na italijanske vojake znani italijanski časnikar in zaupnik zunanjega ministra Giovanni Ansaldo, ravnatelj Cianovega lista »Il Telegrapho«. Ansaldo je najprej poudaril pomen včerajšnjega uradnega sporočila italijanskega vrhovnega poveljstva, ki je poročalo, da so se boji pri Bardiji še čezdalej večjo silovitostjo nadaljevali in da ti boji včeraj še trajalo navzile temu, da so Angleži večje število italijanskih obrambnih postojank že zavzeli.

Ansaldo poudarja, da je bilo uradno italijansko poročilo objavljeno dopoldne, in sicer štiri ure pred njegovim govorom, zato ni mogoče reči, ali se italijanska posadka pod poveljstvom generala Bergonzolija še upira sovražniku ali pa je morebiti pod premočnim pritiskom sovražnika Bardija že padla.

Za primer, da bi padla Bardija, je dejal Ansaldo, ni treba iskati nobenega opravičila, kakršno naj bi bilo, recimo, da Bardija ni nobeno važno oporišče, ali pa da je sovražnik z zavzetjem Bardije naredil kakšno strateško napako. Takšna opravičila sedaj niso na mestu.

Ako Bardija pade, bo to pomenilo uspeh sovražnika, četudi krajeven, pa vendar vseeno znan uspeh. Prav gotovo ostane trajno dejstvo, da general Wawel po napadu od 10. decembra navzile nadmočnim tehničnim sredstvom ni mogel nenadoma zavzeti Bardije, temveč je moral polnih dvajset dni oblegati to italijansko oporišče. Sovražnik je skušal svetu prikazati, da je Bardija velika utrdba. Bardija je dejansko zelo važno oporišče italijanske obrambne sistema v Libiji, vendar o kakšni močni trdnjavi ne kaže govoriti, pač pa edino o utrdbah, ki so bile v zadnjem času postavljene. Odpor italijanskih čet v Bardiji je pomemben, ker potrjuje, da je moč italijanske vojske ostala nedotaknjena po težkih bojih pri Sidi Baraniju. General Bergonzoli je s svojimi četami in s svojim odporom podal svetel zgled vojaške hrabrosti in obenem omogočil italijanski vojski na tem bojišču, da se zbere in pripravi za nadaljnje operacije.

Usoda Bardije mora biti pač takšna, kakršna je usoda vseh obleganih postojank, ki se branijo z obupno junaško vztrajnostjo, pa morajo navzile temu končno podleči. Bitka pri Bardiji mora biti za vse Italijane strašen opomin, da v sedanjem velikem zgodovinskem trenutku nihče ne sme ostati ravnodušen do tistega, kar se odigrava na libijskem bojišču. Svet je stopil v velik čas in velike boje, v katerih mora vsak posameznik častno izpolniti svoje dolžnosti, da se bo tako vse narod izkazal kos svojim nalogam.

Ofenziva maršala Grazianija pred Tobrukom?

Bardija, 6. jan. Angleška ogledniška letala so opazila, da so Italijani zaradi stalnega bombardiranja po angleških bombnikih prenesli svoja letalska izhodišča v zahodni del Libije. Ista letala pa so tudi opazila, da je okrog Tobruka zbranih mnogo italijanskih vojaških sil in da je pričakovati Grazianijeve protiakcije. Vendar pa vlada v egiptovskih krogih prepričanje, da je general Wawel ukrenil že vse kotrebno za odgovor. Zvečer se je zvedelo, da britanske prednje

čete že stoje pred Tobrukom. Pričakovati je novih neposrednih velikih vojaških dogodkov, ker se zdi, da hoče general Wawel izkoristiti padec najmočnejšega italijanskega oporišča.

Britansko vrhovno poveljstvo poroča, da je včeraj britansko letalstvo zabilo 11 sovražnih letal, še več pa jih poškodovalo.

Britanska letala so danes silovito napadala ves dan Tobruk, kjer so dosegla velike učinke v obliki požarov in eksplozij.

Bojevit govor avstralskega vojnega ministra ob zavzetju Bardie

Kairo, 5. jan. Reuter: V svojem drugem radijskem govoru je včeraj avstralski vojni minister F. C. Spender dejal naslednje:

»Sovražniki so se pripravljali, da bodo zdrobili Anglijo, toda zdrobili jih bomo mi, potolkli, uničili in pritisnili jih bomo tako, da ne bo nikomur od njih več prišlo na misel, da bi še kdaj v

zgodovini ogražal svobodo kakemu drugemu narodu. Avstralija je zdaj v akciji. Mi se ne bojimo ničesar in se vržemo na nasprotnika vselej z vso silo, kadar zgrabimo. Resnično smo veseli, da je nam pripadla ta naloga. Ne gre samo za danes, britansko ljudstvo se bori za jutri, da bo na svetu že enkrat red. Živela Avstralija!

Novo leto se je začelo zares dobro. Napadalce moramo potolči in zavrniti z našim starim pogumom in sposobnostjo ter bomo tako tudi naredili. Napredek in uspehi avstralskih čet pri Bardiji kažejo pred nami najlepšo bodočnost, častno pot h končnemu miru, kažejo pa tudi, kaj zmorejo svobodni možje, ki se bore za dobre stvari.

Slovesno praznovanje badnjaka na našem dvoru

Belgrad, 6. januarja. Tradicionalni običaj badnjaka so tudi letos zelo svečano slavili na dvoru Nj. Vel. kralja Petra II. Ze dopoldne so vojaki raznih enic belgrajske garnizije pripravili in okrasili badnjake za Nj. Vel. kralja Petra II. in za kneza namestnika ter za garnizijske enice. Svečani sprevod se je napotil ob 3 popoldne so v dvorski park prišli prvi ob spreveda. Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, Nj. kr. Vis. knezinja Olga in Nj. kr. Vis. knez Aleksander in Nikola ter princezinja Jelisaava so pričakovali prihoda badnjaka. Navzoči so bili minister dvora Milan Antić, maršal dvora Colak Antić, guverner Nj. Vel. kralja armadni general Kosić, brigadni general Barjaktarović, dvorni dami gospa Krunislava Srškić in gospa Olga Loman, upravniki dvora brigadni general Jovan Leko, pomočnik maršala dvora dr. Ivan Babić-Djalski, kakor tudi člani vojaške in civilne hiše Nj. Vel. kralja. Ob zvokih fanfar kraljeve garde ter s pesmijo vojakov so se nosili badnjaki ustavili pred glavnimi vrati dvora. Ko so badnjaki vzezi z voza, ki je bil lepo okrašen z državnimi tribarvnici, kamni in jabolkami, so častniki z dvema gojencema, enim iz vojne akademije, enim iz intendantške šole in enim gojencem iz podoficijske šole prenesli badnjak v dvor. Na vhodu je po starem srbskem običaju Nj. Vel. kralj posul z žitom nosilce badnjaka. Voditelj badnjaka, topniški polkovnik Dimitrij Pavlović, je pristopil k Nj. Vel. kralju in mu voščil blizujoče se praznike: V imenu častnikov, podčastnikov in vojakov belgrajske garnizije čestitam Vašemu Veličanstvu badnjak. Nj. Vel. kralj se je zahvalil za to prisrčno voščilo in je no-

silce badnjaka povabil, da naj stopijo v kraljevsko hišo. Častniki belgrajske garnizije so z dvema akademikom in z enim gojencem podčastniške šole prenesli badnjak v sobo, kjer so ga postavili na kamin, kjer je gorel ogenj. Ko je bilo končano postavljanje badnjaka na hišno ognjišče, so no-

Letalska vojna med Anglijo in Nemčijo

Manjši napad na London Angleži so bombardirali Brest

Berlin, 6. jan. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča: Nemški podmornici, ki je že potopila za 13.300 ton sovražničkovega brodoma, se je posrečilo, da je to tonažo zvišala na 20.000 ton. Letalstvo je med ogledniškimi poleti izvedlo uspešne napade na naprave, ki so važne za vojno industrijo v južni Angliji. Naše letalstvo je napadlo tudi ladje vzdolž angleške obale. Blizu Southenda je bila zadeta trgovska ladja (4000 ton), ki je plula v spremstvu. Ladja je bila hudo poškodovana in se je začela potapljati. Poleg tega je bil izvršen napad na dve patrolni ladji in na neko trgovsko ladjo. Kljub slabemu vremenu so bile vržene na London razstrelbine in zažigalne bombe raznega kalibra. Bojna letala so nizko letela ter napadla železniške proge, tovarne in neko letališče v južni Angliji. V noči od nedelje na ponedeljek so bojna letala zopet napadla angleško prestolnico. V noči od 5. na 6. januar angleška letala niso letela nad

silcem badnjaka postregli s kuhanim žganjem in slaščicami. Nj. Vel. kralj in Nj. kr. Vis. knez namestnik sta se prisrčno pozdravila z vsakim badnjačarom ter se z njimi razgovarjala. Ko so badnjačari zapustili dvor Nj. Vel. kralja, so se napotili v Beli dvor, da odnesejo badnjak Nj. Vis. knezu namestniku. Knez namestnik, Nj. Vel. knezinja Olga in Nj. kr. Vis. knez Aleksander in Nikola ter princeza Jelisaava so zopet prišli na glavni vhod v dvor, od kjer so opazovali sprevod badnjačarov, ki so ob veselim igranju in pesmi nadaljevali svojo pot.

nemškim ozemljem. Nekaj sovražniških letal je skušalo leteti nad zasedenim ozemljem, toda bila so pravočasno opažena ter jih je protiletalsko topništvo odgnalo. Dva sovražna bombnika sta blizu francoske obale padla v morje. Vsa nemška letala so se vrnila v oporišča.

London, 6. jan. Reuter: Letalsko ministrstvo in ministrstvo za notranjo varnost sporočata: V noči od nedelje na ponedeljek so sovražniškova letala napadla London. Ti napadi so se končali okrog polnoči in niso bili veliki. Nastalo je nekaj požarov, ki so jih hitro pogasili. Poškodovanih je bilo mnogo poslopj, nekaj oseb pa je bilo mrtvih. Sovražniškova letala so letela nad nekaterimi drugimi mesti, toda niso povzročila večje škode. Tudi človeških žrtv ni bilo mnogo.

Naša letala so ponoči in podnevi bombardirala francosko zasedeno pristanišče Brest in naredila precej škode. Nad Brestom je bil sestreljen nemški lovec. Vsa naša letala so se vrnila domov.

Berlin, 6. jan. b. Delavnost nemških bombnikov je bila nocoj naperjena v glavnem proti Londonu. Takoj po nastopu mraka so bile vržene zažigalne in eksplozivne bombe. Vsa letala so se spustila nizko nad središčne mesta, kjer je bilo vrženih večje število bomb. Manjši napadi nemških letal so bili naperjeni proti letališčem in tovarnam v ostalih angleških mestih, med njimi v Darlingu in Lincolnu.

Sovjetski poslaniki z Balkana nenadno poklicani v Moskvo

Belgrad, 6. jan. m. Tukajšnji sovjetski poslanik je preko Budimpešte in Berlina odpotoval na referat v Moskvo, kamor so bili po zatrijevanju diplomatskih krogov poklicani tudi ostali sovjetski poslaniki pri balkanskih in jugovzhodnih državah Evrope.

Navdušenje v Londonu

London, 6. jan. Reuter. Vest o zavzetju Bardije so že snoči objavili po londonskih kinematografih in drugih javnih lokalih ter ljudje od neestrpnosti niso hoteli več gledati predstev. Vsi Londončani so navdušeno vzklicali hramim avstralskim vojakom.

Avstralski ministrski predsednik je takoj poslal čestitko angleškemu ministrskemu predsedniku Churchill, v kateri pravi, da smatra udeležbo avstralskih čet pri zasedbi Bardije za velik poklon avstralski bojni sposobnosti.

Zmeda v Romuniji

London, 6. jan. b. Londonski radio danes popoldne poroča, da je Romunija popolnoma odrezana od ostalega sveta in da se prav nič ne ve, kaj se godi v notranjosti države. Železniški promet, ki je bil ustavljen zaradi vremenskih težav, se ni mogel urediti.

Zaradi naraščajočega sabotažnega gibanja po vsej državi železna garda in nemška vojska izvajata obsežne aretacije. Komunistično gibanje po Romuniji raste.

London, 6. jan. b. Associated Press poroča iz Bukarešte, da so bili v nedeljo proti večeru ustavljeni vsi telefonski pogovori z Romunijo, ki je popolnoma odrezana od zunanjega sveta. Niti diplomatski telefonski pogovori niso dovoljeni. Vlaki so ustavljeni in ne vozijo po vsej državi. Vsi vlaki, ki so se pripeljali iz tujine, so se morali ustaviti na meji.

Niti v pretekli, niti v sedanjí vojni nismo bili deležni tako slavnih doživetij, piše posebni dopisnik »New York Timesa« izpred Bardije svojemu listu.

Išče se kirurg-operator...

Ljubljanska bolnišnica nujno rabi kirurga, in sicer kirurga, ne kiruržica. Temu pa ne bi bilo treba poseči po operativnem orodju, ampak v žep, od koder naj bi privlekel tisti potreben denar, s katerim naj bi sedanja bolnišnica dobila zopet ime bolnišnica. Taki kirurgi so v Belgradu. Toda kakor izgleda, se nobenemu ne da poseči v žep. Najbrž so vsi ti kirurgi »spricali« predavanje, ko se je o takih operativnih posegih govorilo. To so res nevhvaležni učenci svojih učiteljev! Znanost propada.

Da je pomoč res nujna, o tem govorijo že papyrusi, ki so jih našli raziskovalci v Egiptu pri mumijah in tudi v slavni Tutenhkamnovi grobnici so našli papyrus z naslovom: SOS, ljubljanska bolnišnica. To so zadostni zgodovinski dokazi. Naša zgodovina sega torej že daleč nazaj in imamo Slovenci najstarejšo zgodovino, kar se moramo zahvaliti samo ljubljanski bolnišnici.

Iz njene mlajše zgodovine zadnjih deset let, ki menda niso poslednja, vemo, da so razmere tam doli res krvave. Kar pogledate si malo številke. Če bo šlo še deset let tako naprej, pa bo še številki zmanjkalo in potem res ne vemo, kdo naj bi pomagal.

Leta 1930 je bilo sprejetih 18.643 bolnikov, leta 1931 19.650, leta 1932 21.941, leta 1933 21.680, leta 1934 23.808, leta 1935 26.427, leta 1936 28.959, leta 1937 30.985, leta 1938 31.419, leta 1939 34.500 in leta 1940 35.600. Torej se je v teh letih povečalo število bolnikov za 16.957, ali za okroglo 17.000 bolnikov. Toliko bolnikov, za kolikor se je povečal obisk v ljubljanski bolnišnici najbrž ne sprejme nobena druga bolnišnica v Sloveniji. Potrebna bi bila torej še ena bolnišnica. Toda, dokler je še kaj bodočnosti, je še vedno upanje.

Najbolj obremenjen je seveda kirurški oddelek ki se deli na dva oddelka: I. kirurški oddelek, ki ga vodi kirurg dr. Robert Blumauer, in

II. kirurški oddelek, ki ga vodi kot vršilec dolžnosti šef dr. Vladimir Guzelj. Ta dva oddelka sta letos sprejela skupaj 17.036 bolnikov, in sicer I. kirurški oddelek 9684, II. kirurški oddelek pa 7455. Torej je samo ta oddelek sprejel letos skoraj toliko bolnikov, kolikor jih je sprejela pred desetimi leti vsa bolnišnica. Novih prostorov pa ta oddelek v teh letih ni dobil — še celo izgubil je dve sobi, ki bosta spadali pod novi kirurški paviljon. Ta novi paviljon pa kar naprej »mulo drži« in se kuja.

»Quo usque tandem? Ob tem vprašanju bi si pa še slavni Cicero jezik odrezal. Kajti še vsak, kdor je o naši bolnišnici kaj več govoril, je onemel, ko je videl, da so besede res poceni ter se spomnil narodnega pregovora: »Kakor bob ob steno.«

Bojišče pri Bardiji, 6. jan. Danes je imel po radiu kratek govor avstralski častnik, ki je sodeloval pri operacijah za zasedbo Bardije. Dejal je, da so avstralske čete spet dokazale, da prav nič ne zaostajajo za svojimi očeti, ki so se borili v svetovni vojni. Pripovedoval je s kakšnim pogumom so vdirali na sovražne postojanke, sekali žice, metali granate, streljali s poljskimi in protiočepnimi topovi ter pri tem peli svojo staroslovno, znamenito bojno pesem. Pri tem je poudarjal zlasti hladnokrvnost avstralskih čet. Dejal je med drugim, da je neki avstralski častnik s sedmimi vojaki zajel. Neki drugi vojak pa je z bombami prebil težki vhod v neko podzemsko utrdbo.

Vesti 7. januarja

General de Gaulle se je z angleško vlado dogovoril o skupnem političnem in vojaškem nastopanju v vseh pokrajinah francoskega kolonialnega imperija, poroča londonski radio.

Avstralski ministrski predsednik Menzies je poslal poveljniku avstralskih čet v Libiji čestitko, v kateri izraža avstralskim četam svoje občudovanje in hvaležnost vse domovine.

Turška vlada je imela pred nekaj dnevi važno sejo, na kateri so ukrenili vse potrebno za primer, da bi Bolgarija dovolila nemški vojski prehod čez svoje ozemlje, poročajo turški listi, ki hkrati poudarjajo turško obrambno pripravljenost in svare Bolgarijo, naj se ne spušča v nobene nepreračunane korake.

Vsak dan več ameriških trgovskih ladij odhaja z raznim blagom v Anglijo. Zlasti vozijo te ladje avstralsko volno, indijski bombaž ter mlečne izdelke iz Nove Zelandije. S tem ameriške ladje nadomestujejo angleške ladje na vseh pomorskih poteh, poroča sovjetska agencija Tass iz Newyorka.

Pri letalskih bojih ob libijski obali so Angleži pred nekaj dnevi sestrelili tudi letalo, v katerem je bil tudi italijanski letalski general Cagna, ki je v boju izgubil življenje.

Združene države so se začele s Francijo pogajati o tem, da bi jim Francija odstopila pomorska in letalska oporišča na otoku Martinique in Guadelupeu. Ta oporišča so Združenim državam neobhodno potrebna za obrambo Srednje Amerike.

Avstralske izgube pri zasedbi Bardije znašajo po angleških poročilih vsega skupaj 500 mož, z ranjenci vred.

Posebni odposlanec predsednika USA Roosevelt, njegov gospodarski sodelavec in zastupnik Hopkins, je danes z letalom odpotoval v Evropo. Roosevelt ga je poslal v Anglijo s posebno nalogo, ki je v zvezi s pripravami za popolno ameriško pomoč Angliji.

Novi ameriški poslanik v Franciji, admiral Leahy, je s spremstvom dopotoval v Vichy in bo najbrž že jutri sprejet pri maršalu Petainu. Leahy je ob prihodu v Francijo izjavil, da uživa Francija vedno večje simpatije v Združenih državah.

Angleška zmaga bi pomenila za Belgijo polom, ker bi Belgija padla pod najhujšo diktaturo bogataških in prostozidarskih sil. Belgijska nevarnost danes nima več nobenega smisla. Anglija je že obsojena na smrt. Mladina Evrope se danes bori za nov red pod nemškim vodstvom. Nemško orožje bo zmagovalo, ker brani pravično stvar. Le vodja Nemčije bo Evropo zedinil in rešil, je govoril danes na nekem zborovanju v Bruxellesu voditelj belgijskih reksistov Degrelle, ki so ga Nemci spustili iz ječe, kamor ga je bila zaprla belgijska vlada zaradi poprejšnjega sodelovanja z reksisti. Ravnatelj angleške trgovske družbe za promet z bližnjim Vzhodom je poslal predsedniku turških izvoznikov pismo, v katerem pravi, da bo Anglija kupovala turški bombaž samo od tistih podjetij, ki ne trgujejo z Italijo in Nemčijo. Nemški poročevalski urad pravi, da je to pismo v turških trgovskih krogih vzbudilo nejevoljo.

Med modernim preseljevanjem narodov v 20. stoletju se je iz vzhodne in jugovzhodne Evrope preselilo v Nemčijo približno desetkrat toliko ljudi, kakor je izginilo nemških vojakov v sedanjí vojni. To preseljevanje Nemcev predstavlja veliko narodno zmago brez krvi. Hitler je nemške izgube v vojni nadomestil s prilivom zdravih narodnih sil iz tujine, piše »Völkischer Beobachter«.

Z ozirom na vesti, ki so se razširile v tujini o odpoklicu sovjetskega poslanika Lavrentijeva, izjavljajo, da se sovjetski poslanik še zmerom mudi v Sofiji in ni v doglednem času v načrtu nobeno potovanje v Moskvo.

31. decembra je bil v Moskvi podpisan sporazum, ki ureja blagovno izmenjavo in plačilne načine med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo. Pogodba velja do 1. avgusta 1942.

Prva ameriška bojna ladja velikanka »North Carolina« ima 45.000 ton in bo spuščena v morje 15. julija 1941. Nadaljnja enako velika oklopnica »Washington« bo spuščena 30. septembra 1941. Združene države bodo imele 17 takih velikih oklopnice. Poročajo, da bodo nove vojske ladje dobile poseben oklep na palubi proti težkim zračnim bombam.

Bardija je vsa v ruševinah, kar dokazuje strahovitost angleških napadov, po drugi strani pa ogorčenost italijanskega napada, poročajo dopisniki ameriških listov.

Angleški uspeh pri Bardiji je samo toliko pomemben, ker je s padcem Bardije za leto dni preprečen vdor v Egipt, sodi rimski radio.

Veliko število italijanskih častnikov, ki so padli v Albaniji, priča, da ima italijanska vojska dobro in požrtvovalno vodstvo, ki hodi vedno na čelu vojnih sil, poroča posebni dopisnik agencije Stefani z albanskega bojišča.

Z albanskimi bojišči

Nekje v Italiji, 6. januarja 216. Italijansko vojno poročilo pravi o bojih v Albaniji:

Na grškem bojišču so bile operacije krajevnega značaja. Med temi operacijami smo prizadeli sovražniku občutne izgube in ujeli njegove vojske.

Atene, 6. januarja. Atenska agencija: Uradno poročilo št. 71 glavnega štaba grške vojske pravi: Včeraj so bile akcije samo na posameznih mestih. Ujetih je bilo 200 vojakov in zaplenjena večja količina vojnega materiala. Sovražniškova letala niso letela nad Grčijo.

Smrt velikega francoskega misleca Bergsona

Vichy, 6. januarja. Havas: Veliki francoski mislec Henry Bergson, ki se je rodil v Parizu l. 1859, je danes v Parizu umrl. Njegova predavanja na vseučilišču College de France so privlačevala ne samo francosko, temveč umsko elito vsega sveta. Henry Bergson je bil predsednik Mednarodnega zavoda za umsko sodelovanje.

Slovesnost na sušaškem mostu

Reka, 6. jan. o. Stefani poroča: Na Novo leto je prišlo do simpatične manifestacije na mostu čez Riječino, ki veže Reko in Sušak. Jugoslovanski orožniki in finančarji na eni strani ter italijanski orožniki in finančarji na drugi strani so postavili v vrsti drug proti drugemu izmenjali prisrčno novoletna voščila. Pri tej priliki so obmejne straže izmenjale tudi razne darove.

Od tu in tam

Odlok notranjega ministra, s katerim je bila razpuščena socialistična organizacija Udruženje radniških sindikatov v Beogradu, je hrvaški ban prenesel tudi na področje hrvaške banovine. Tako so zavrli in zapeljali prostore imenovane organizacije v Zagrebu, Osijeku, Varaždinu in vseh drugih hrvaških krajih, kjer so podružnice ali enote HRSa obstojale.

Hrvaški ban je dovolil vsem mestnim občinam na področju hrvaške banovine, da smejo pobirati poseben davek na zemljišča. Od davka so izvzeta zemljišča, ki so last države ali banovine, vojske ali tujih držav ter raznih socialnih in humanitarnih ustanov, prav tako so seveda izvzete ceste in prometne naprave. Pobirati bodo smele mestne občine po 5 dinarjev na vsaki 1000 dinarjev prometne vrednosti zemljišča. Ta zemljiški davek bo plačal vsak lastnik zemljišča, pa naj ima na zemljišču postavljeno kakšno stavbo ali ne. Novi davek bodo prizadeli plačevali v štirih enakih obrokih letno.

Aprovizijski način preskrbovanja prebivalstva s hrano bodo vpeljali na Hrvaškem. Oblasti bodo te dni popisale vse zaloge živil ne samo v trgovinah z živilom, temveč tudi pri zasebnikih, da bi se na ta način v celoti ugotovilo, koliko hrane in živil je sploh na razpolago. Ko bo ta popis končan, bo banska oblast odredila posamezne količine živil vseh vrst, katere bodo pripadle vsaki osebi, nakar bodo ljudje smeli živila kupovati edinele na karte.

Zaradi naravnih pritokov je začela Sava znova preplavljati nižje ležeče predele med Bosansko Gradiško in Slavonskim Brodom. Mesto Bosanski Novi se nahaja delno pod vodo. Reka Sava je preplavila več odsekov železniške proge Prijedor-Bosanski Novi. Oblasti so takoj poskrbele, da so se začeli utrjevati zaščitni nasipi ob Savi, da ne bi naselja v bližini zadela ista nesreča, kakor jih je zadela komaj pred dvema mesecema. V krajih, odkoder prihajajo proti Savi številne reke, je še precej nestopljene snega in zato obstoji bojazen, da bo dotok voda še močnejši in zato nevarnost poplav še večja. Nič boljše ni v Severni Srbiji. Čez bregove sta se razlili že Velika in Južna Morava in zalili večje ploskve rodovitnega polja. Vardar enako naglo narašča. Narasla Neretva je izpodjedla zaščitni nasip ob železniški progi Sarajevo-Mostar, nakar se je nasip sesul na progo in jo onemogočil za promet. Zato poteka že nekaj dni promet tako, da potniki prestopajo iz enega vlaka v drugega.

Sušaška policija je zaključila s preiskavo proti ponarejevalcem dolarskih čekov, ki so imeli svoj sedež v Glini, glavne pomočnike za razširjanje ponarejenih čekov pa na Sušaku. Prijeli so bili neki Nikola Abrutin, Mirko Rebrača in Mirko Baždera iz Gline — oba imovita človeka — in kmet Petar Pavlica iz Banskega Drenovca, ker je bil spravljen v promet največ ponarejenih čekov. Vsi so bili izročeni okrožnemu sodišču na Sušaku, ki bo izvedlo nadaljnje preiskave. Kaže, da je ponarejalec posel več kot eno leto dobro cvetel, kajti eden od njih si je v zadnji jeseni nakupil in takoj plačal precej parcel, njiv ni travnikov blizu Gline.

Perzijske preproge izdeluje kot edina v naši državi preroparčar šola v Pristini, ki je začela delovati pred desetimi leti. Tedaj je začela obratovati šola z malenkostnimi sredstvi in s skromnimi pripravami, toda pozneje se je razvila zaradi odlične kakovosti preprog, ki so dobile takoj svoje kupce in naročnike. Ko so šli posli boljše, je šola dobila tudi nove stroje in poslopje, za učiteljico pa je bila nastavljena neka ženska, ki se je naučila vezenja preprog v Perziji. Danes ima šola toliko naročil, da preprog sploh sproti ne morejo izdelati.

Sveti arhijerejski sabor srbske pravoslavne cerkve je izdal za pravoslavni božič posebno poslanico na srbski narod, v kateri poziva vernike, naj se spričo težkih časov oklenejo še bolj cerkvi in naj bodo povsod v službi svojega naroda. Posvete naj se še z večjo vnemo posvetijo delu in podobnim nalogam, da bo srbski narod sposoben upreti se vsaki nevarnosti, ki bi mu pretila od koderkoli. Poslanica sklepa z zagotovilom, da bo srbska pravoslavna cerkev posvetila vse svoje delo v prosep cerkve in za dobro naroda in države. Poslanico so podpisali poleg patrijarha Gavrilu tudi vsi pravoslavni episkopi v naši državi.

Med našo državo in Grčijo je bila sklenjena nova pogodba o načinu plačevanja blaga v medsebojni trgovini. Doslej je bilo blago delno plačevano v devizah, delno pa skozi kliring. Poslej bo vse blago plačano s svobodnimi devizami, vendar pa trgovina ne bo neomejena, temveč se bo gibala v mejah dosedanjih kontingentov in v mejah plačilnih možnosti obeh držav. Plačilni sporazum je stopil v veljavo pred dvema dnevnoma, vendar velja že od 1. januarja naprej.

Posebna jugoslovanska delegacija je odpotovala te dni v Berlin, da se bo tam pogovarjala z nemškimi predstavniki o ureditvi nekaterih trgovinskih vprašanj. Delegacijo vodita podguverner Narodne banke dr. Ivan Belin in načelnik izvoznega oddelka pri izvoznem ravnanstvu Mihajlovič. V delegaciji je še več strokovnjakov. Najprej bodo skušali urediti nekatera vprašanja v plačilnem prometu, nato pa bodo govorili tudi o izvozu naše živine in drobnice v Nemčijo kakor tudi o izvozu živilskih proizvodov. Pri tem bodo določili posamezne količine izvoza.

Znano srbsko zdravilišče Vrnjačka banja silno hitro napreduje in se modernizira. V zadnjih letih je moravska banovina vložila velike denarne svote v polepšanje in preureditve zdravilišča, sedaj pa so zgradili tudi novo bolnišnico, v kateri bodo sprejemali na zdravljenje ne samo goste, temveč tudi okoliško prebivalstvo. Novo bolnišnico, kateri pravijo tudi zdraviliška klinika, bodo vodili belgrajski klinični profesorji. Lansko leto se je v Vrnjački banji zdravilo v cellem 35.119 gostov, kar je med jugoslovanskimi zdravilišči nedvomno rekord.

Strašno dejanje je sredi noči izvršila slaboumna mati v Bituši pri Ohridu. Dafinka Hlovič je srečno žvela s svojim možem in imela štiri otroke. Neko noč, ko moža ni bilo doma, je sredi noči planila iz postelje in zbudila svoje otroke. Peljala jih je ven na most preko reke in začela moliti, se križati in rotiti otroke, naj gredo z njo, češ, da jih kliče oče. Potem je nato zgrabila malce sinčka in ga vrgla v reko. Toda deček se je krčevito oprijel ograje in obvisel, tedaj pa je brezumna mati že zgrabila triletno hčerko in jo vrgla v reko. Tako nato se je z najmlajšo deklico v naročju sama pogrnala v naraslo reko in izgubila v valovih. Najstarejši 10 letni sin je vse to videl, o pravem času pobegnil in šel poklicat vaščane na pomoč. Nesrečna mati in njeni dve hčerki sta utonili, oboja sina pa sta se rešila.

Slovenska narodna družina na Koroškem časti spomin padlih rojakov in manifestira za svoje pravice

Na Stefanovo je slovenska narodna družina na Koroškem na svojevrsten način manifestirala za svoje kulturne pravice. Z lepo vojaško prireditvijo je pokazala, kako slovenski fantje in moške v polni meri izpolnjujejo svojo dolžnost do države. V izpolnjevanju te svoje državljanske dolžnosti služijo blizu tisoč slovenskih vojakov s Koroške v nemški vojski, 19 jih je doslej dalo svoje mlado življenje in s tem doprineslo največji žrtev v veri, da z njo zagotovijo svoji domaćini in slovenski narodni družini pravico do enakopravnega življenja v državi, ki je od njih terjala to poslednje žrtvovanje. Iz »Koroškega Slovenca« posnemamo v nadaljnjem potek te pomembne prireditve; takole pravi:

Od severnega tečaja do španske meje teče naša kri...

»Naša narodna družina je obhajala letos svojevrstni božič. Sicer običajne kulturne prireditve po naših vasih so se umaknile prirčni praznovanju sinov-vojakov slovenske domovine. Naše misli in naši pozdravi so med prazniki hoteli k našim vojakom raztresenim na vojnih oporiščih in bojiščih od skrajnega Kirkenesa v deželi polnočnega sonca pa do Biskajskega zaliva in španske meje ter predelov Velike Nemčije. Kakor ljubeča mati je domovina v duhu objela svoje ljubljence v vojaški suknji in jim pritisnila na čelo topli poljub božične ljubezni in božičnega mira.

V slavnostno okrašeni dvoranci celovškega narodnega doma so se zbrali k praznovanju zastopniki prav vseh slovenskih krajev dežele — prvo svetni vodje, načelniki slovenskih zadrug, zaupniki in ostali delegati. Za njihovo število bi bila komaj zadostoval velika mestna dvorana. Za Koroško pristojna vrhovna vojaška oblast je znala ceniti pomen slovenske vojaške proslave v Celovcu in je nanjo odredila svojega zastopnika.

Vojaki — domovini najdražji sinovi

Proslavo je otvoril podpredsednik Slovenske prosvetne zveze g. Janko Ogris s pozdravom za stopniku nemške vojske poročniku Stefaniju, mu v jedrnatih besedah razložil vsebino slovenske prireditve ter se nato obrnil do udeležencev in jim dejal:

»Slovenska prosvetna zveza vas je povabila na proslavo vojakov-Slovencev. S svojim mnogostevilnim odzivom dokazujete, da se naš narod zaveda samo ob sebi umevne dolžnosti: v skromni, a prirčni prireditvi hočemo v duhu povezati slovenskega vojaka z njegovo domovino, pokloniti se bomo spominu naših padlih junakov, počastili naše odlikovance in nudili sinovom v sivi vojaški suknji ono notranjo oporo, ki je nujni pogoj njihove vztrajnosti in njihovega idealizma. Domovina ne sme nikdar prezehtati, da so njeni vojaki hkrati največkrat dokaz naše državljanske zvestobe, potrjene s krvjo in brezprimernim junaštvom in obenem najslabše bodilo k slovenski narodni značajnosti. Kakor veliko pismo je ta prireditve našim sinovom v Norveški, Franciji in v delih naše velike države in v tem pismu je najdragocenejša, kar imamo: naša materna beseda in naša slovenska pesem. S pesmijo in besedo pozdravljamo domovino svoje sinove-vojake in jih zagotavljamo, da bo s svojim srcem in s svojo mislijo vsakdar pri njih, ki so njeni najdražji in najljubši sinovi. Naj ohranijo tudi oni zavest slovenske narodne pripadnosti in naj domovini ob svojem povratku poklonijo svoje sile in svojega duha.

Postavni brnški moški zbor je otvoril spored s pesmijo »Oj ta soldatski boben«. Udarno in spet mehko se je ta čudoviti spev slovenskega vojaka razlil po dvorani in pričaral pred oči občinstva nevidno sliko sinov in v sivi suknji. In že mu je v pesmih mogočnega osrednjega zbora odgovarjala melodija domovine v mehki dekletovi prošnji in materini tožbi za fantom vojakom. Brhka Rožanka je zila vso bol slovenskih deklet v prelepo Gregorčičevo »Dekletovo molitev«, Zupančičev »Razgovor« med materjo in sinčkom o očetu na bojišču, ki »še včeraj je pisal, da je zdrav« in je sinčko z njim v sanjah prebiral »drobne jagode, rdeče, rdeče« in sta molila »na strašni rožni venec ta iz njegovega srca«, pa je razgrinjal bol od vojne najbolj prizadetih. Recitacija »Smrt hitreje leti« pa je bila kakor odjek sodobne vojne. Spet je osrednji zbor povezal raztresene vtise in jih ubral v pretresljivo tožbo zapuščenega dekleta: »In Marija je mimo šla...«

Počastitev padlih slovenskih sinov

Pred ploščo padlih in umrlih slovenskih junakov je bila zbrana družina dunajskih akademikov, dvorana se je dvignila k počastitvi v večnost odidlih sinov. Trdo so padale besede govorice akademske družine o veličini življenjske žrtve, globoko v srce zbranega naroda so pisale imena sinov slovenskih mater, ki so žrtvovali domovini svoje življenje: Albin Otip, Jože Galob, Miha Svarc, Lovro, Piček, Lipej Pečnik, Stefan Česnik, Ivan Golzer, Jože Kofler, Jože Sluga, Ljotz Miklavc, Gregor Primik, Peter Pavl, Janez Kelih, Karel Petelin, Edvard Izop, Franc Melinc, Tone Melih, Valentin Kopajnik, Filip Fritz. »Padli ste, da bi živel naš narod,« jim je zaklical preko groba zbor akademikov. »Oj Doberdoba«, slovenska vojaška žalostinka, se je po brnškem zboru pridružila molitvi in zaprisegi za padlimi Slovenci-vojaki.

Besedo je nato povzel zastopnik nemške vojske, ki je uvodno omenil, da mu ni bilo težko priti v krog Slovencev, ker je i njemu tekla zibelka sredi slovenske zemlje in so mu tod njegovi svojci.

Sledil je govor osrednjega zastopnika Slovenske prosvetne zveze, ki je po kratkem uvodu, naslovljenem na zastopnika nemške vojske, nagovoril navzoče narodne zastopnike:

»Vsaka vojna terja žrtve, velike žrtve, največje pač od fantov in moških na fronti, ki zastavljajo svoje zdravje in svoje življenje. A vojna je potrebno zlo, v vojnem času se prerajajo narodi za lepšo bodočnost in za novo, poglobljeno življenje. V ozadju sodobnih bojišč je prelom časov. Stari svet zahaja v krčih in trpljenju, poraja se novi vek, stoletje novih vrednot in vzorov.

Novi narodi — narodi kmetov in delavcev

Danes se v Evropi veliko govori o narodu in narodnosti. Narodnim interesom sta vdinjana nova kultura in gospodarstvo, narod nastopa kot zapovednik npravnosti in socialnosti, narod vsiljuje vsakomur brezpogojno zapoved složnosti. Pri velikih narodih je ta silni preokret viden tudi na zunaj v uniformi, četverstopu in udarni pesmi, pri malih pa v poglobljeni duševnosti.

Kmetje in delavci slutijo nov vek, svoj čas. Dosedanji jim je bil nenaklonjen. Kmet je prital na rob propada in ga opravil za zadnji kos njegove stanovske časti. Delavca je ponižal v blago in mu napravil njegovo človeško dostojanstvo. Z zadoščenjem smeta oba zreti, kako padajo nedavni maliki kapitalizma in kako prehaja težnja narodnega življenja spet na delo in delovnega človeka. Prvi klicarji novega časa pa so vojaki. Oni stojijo kakor ob zibeli novega sveta. Domovina jih je postavila v prvo vrsto in terja od njih pripravljenost na vsako žrtve.

Tudi mi Slovenci smo narod bodočnosti! En sam pogled nazaj na preostanke zastarele miselnosti nam kaže: Minila doba ni bila naša doba! Svet nas je preziral in zapostavljal v naši kulturni pravici. Rozgal se je idealizmu naših slovenskih vrst in delil nagrade nezvestim sinovom našega naroda. Treba je bilo brezprimerne požrtvovalnosti naših očetov in voditeljev, da je ostala slovenska narodna občestvenost in z njo legitimacija naše narodne biti izpričana in dokazana. Med nami Slovenci je največ kmetov in delavcev, ponizanih in razžaljenih v svojem stanovskem in človeškem dostojanstvu. In kar velja o velikih narodih, velja tudi za nas: Narodi bodo ali narodi kmetov in delavcev, ali pa jih ne bo!

Živi, živi duh slovenski...

Najsihejši dokument naše slovenske bodočnosti pa so naši vojaki. Vzгляд so neizmerne po-

Dunaj v »Veliki Nemčiji«

Nekaj vtisov slovenskega popotnika s poti po Nemčiji

Ljubljana, 3. januarja.

Malokdaj je slovenskemu človeku dana prilika, da na slučajnem potovanju po inozemstvu nati na celo kopico evropskih diplomatov velikega kova, kar na en mah zbranih, kot se je to meni zgodilo novembra na Dunaju. Že dolgo me je mikala Hitlerjeva Nemčija, videti jo s popolnoma nepristranskimi in tudi neustrasnimi očmi popolnoma nevtralnega opazovalca.

V začetku novembra sem zapustil našo mejo ne vedoč, da bom sredi novembra imel priliko videti na Dunaju Hitlerja, nemškega in italijanskega zunanjega ministra Ciano in Ribbentropa, madžarskega ministrskega predsednika grofa Telekyja, madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja ter še cel štab gospodarskih in političnih ljudi.

Da ne omenjam vseh formalnosti od naših oblasti na meji, moram pa omeniti vse nemški postopek. Čim so videli, da imajo opravka z novinarjem, se je začelo z naravnost vsiljivo uslužnostjo. Ni jih več zanimala moja prtljaga, vsepovsod sem imel prednost.

Čim se znajdeš v Nemčiji, veš, da si v vojskujoči se državi. Vojaški transporti, vse mogoča mrličnost v vsem, uniforme vsepovsod, patrole, kontrole, zlasti me je pa dirnilo v oči prav posebno v prvem mestu mojega potovanja na Dunaju — ženske sprevodnice na cestni železnici. Do zadnjega časa so zapeljali že tristo žensk kot sprevodnic, okoli dvesto jih pa še pripravljajo ter se vadijo deloma teoretično, deloma pa že tudi praktično. Zanimivo je najbolj to, da je nad petdeset sprevodnic to službo že opravljalo v svetovni vojni. Vse te sprevodnice so polorodne žene, a njih moške služijo v vojski. Čutil sem čudno ostrino v njihovih očeh kot očitek, zakaj neki jaz ne služim v vojski, ker niso vedele, da sem inozemec. Naravnost častiljive so pa »stare veteranke«. Nehote dobiš občudovanje pred to žilavostjo naroda. Občuduješ discipliniranost vseh Nemcev, kako se mirno podreajo ukazom ženske sprevodnice. Nič ugovorov, nič protestov, nič godrnjanja! Stara galantnost dunajskega meščana vidi tudi v sprevodnici — žensko. Videl sem primer, kako je v gnučji zletela sprevodnica čepca z glave. Najmanj deset kavalirjev je hitelo na pomoč.

Značilnosti novega Dunaja so sledeče: Protiletalska zavetlišča vsepovsod, za vse predmete karte, takt maršev vojaške godbe, stisnjene čeljusti Nemcev ter uniforme. Zanimiva značilnost je pa tudi: če imaš nakaznico za živila vseh vrst, kurivo itd., itd. boš vse tisto tudi res dobil, kadar boš hotel. Vse so znanstveno preštudirali, premerili, pretehtali! Nemski železdec je znanstveno po kalorijah, vitaminih, beljakovini, tošči in vseh mogočih prvinah utessen: ne preveč, ne premalo! Edino, kar sem v Nemčiji občudoval, je: železna disciplina! Nemec se dobesedno sili, da bo ravnodušen do skrajnih mej!

Bilo je 18. novembra, ko so se začeli zbirati v Berchtesgaden diplomati držav osi. Iz Berchtesgadena sta se potem italijanski in nemški zunanji minister odpeljala na Dunaj, kamor sta bila povab-

Filmi

»Žena s trojnimi življenjem« (Kino Matica). Škoda, da smo to sijajno delo (edino, kar ga pri nas kvari, je bedasti naslov) dobili v Evropo tako pozno in časa tako malo primerno! Danes, v teh divjih, barbarskih letih, nas udeleže posameznikov, njih srčne stiske, zlahka človečnost, ki mora trpeti, nečne ljubezni — ne morejo toliko pretrpeti in presuniti kakor bi nas bile v mirnih dobah, v nič hudega slučajem življenju. Skoraj da ne najdemo potrebne potrpežljivosti in vdanega obstanka, da bi jih gledali in podoživljali s polnim zanimanjem. Toda vendar ob resnično velikih med njimi še zmerom občutimo in brezpogojno priznamo izrednost njihove umetniške kvalitete.

Med dela te vrste vsekakor spada pričujoča kreacija velikega režiserja Anatola Litvaka, ki je znal zatijem človeških src, te goloti čustvenih in etičnih značilnosti v sliki podariti tisto živo, tako plemenito skromno mavrico, ki se pred našimi dušami razgrinja kakor most poziva k dobroti, zatjevanju in blagosti, k vsemu temu kljub trnjev poti in kljub stoteremu trpljenju, krivicam, ponižanju in pelinu, ki zaliva srca, na samoto in mraz sredi brezčutnega, okrutno sebičnega in vsakdanjega sveta.

Litvak se ni »tjal v čustva«, samo iz situacij in spretno porabljen obrazne mimike je nital en učinkovit moment k drugemu in posrečilo se mu je napraviti delo, ki ga odlikujeta hkratu velika umetniška vrednost in velika človeška blagost.

Srečni smo, da smo videli enkrat dva taka partnerja kakor sta Charles Boyer in Bette Davis. Drug drugega sta izpopolnjevala in dala tako veličastni kreaciji kakor zlepa ne v kakšnem filmu. V njuno igro so se izredno vžečno vključili otroci igralske »naravnost presenetljivimi igralskimi talenti.

žrtvovalnosti, nesebičnosti in službe občestvu. Naši vojaki so resnično sinovi svobodnih slovenskih kmetov, ki so si nekoč sami v svoji besedi volili svoje vojvode. Domovina prištevajo vojake med svoje prve sinove. V vrstah onih so, ki so umirali za njeno kulturo in zemljo, in najprimernejši odgovor na vse domneve naše politične nezanesljivosti in brezodgovornosti. Castili jih bomo s posnemanjem njihovih vrlin. Služba narodu bodi naše geslo, služiti narodu z vsem srcem in z vsemi svojimi silami bodi cilj našega delovanja in življenja. V tem bodi hkrati dejavna zahvala slovenskim vojakom, da jim za njihov povratek domov pripravimo toplo, domače, slovensko ognjišče. Da se po trdi borbi ogrejejo ob topli materni besedi, ob naši lepi pesmi, ob naši podvojeni kulturni volji.

V padlih in odlikovanih sinovih časti slovenska domovina vse služeče vojake slovenske narodnosti. Njihova vestnost in disciplina, požrtvovalnost in njihov ponos naj bodo vzor slovenske narodne discipline in slovenske narodne zavesti. Živi, živi duh slovenski, duh nesebične ljubezni in dejavne zvestobe vzvišenim vzorom naroda. Bodi živ na vekel!

Po kratkem odmoru so se spet vrstile pesmi osrednjega, dekljskega in moškega zbora in ponazorovale čustveno povezanost domovine z njenimi vojniki in zvestobo vojakov do njihovega maternega naroda. Ponosna izpoved v himni »Slovenec sem!« je zaključila uspešno prireditev.

Jena tudi madžarski ministrski predsednik in zunanji minister. Za vsemi štirimi je prisel tudi sam Hitler. Rezultat te konference je bil potem znani pristop Madžarske k berlinskemu paktu. Nas pa zanima le vtis gledalca in opazovalca tiste dni na Dunaju. Sreča je hotela, da sem sam videl osebno te diplomate.

Grof Ciano se je pripeljal v spremstvu nemškega zunanjega ministra Ribbentropa. Za čuda se ti dve osebnosti harmonično skladata. Oba aristokrata, Ribbentrop bolj vojak kot Ciano! Seveda je Ciano malo večji, vitek, galantnih kretenj! V licu lahen posmeh, okolič gleda visoko dvignjene glave, brada včasih previsoko plava nad okolič! Imaš vtis, da je izbran le zaradi osebnosti, manj pa zaradi zmožnosti, da zastopa Italijo v tujem svetu!

Ribbentrop je vojak od glave do pete. Manjši od Ciano, ostrih potez v licu! Manjšo postavo mu zelo spretno zakrije visoko zasusana čepica, tako da ga je zlasti zaradi odsekanjih kretenj videti visoko nad okolič. Elastično je skočil, kar skoraj ne bi prisodil njegovim letom, posebno lice je stariško, ter pred Ciano skočil iz zaprte limuzine. Mnogiča jih je strumno pozdravila z »impratorskim pozdravom«! Opazili so, da je Ribbentrop višje dvignil roko kot Ciano. O tem so potem dolgo časa krožili po Dunaju različni komentarji.

Sprejem grofa Telekyja in grofa Csakyja sem zamudil, pač pa nisem hotel zamuditi za nobeno ceno Hitlerjevega prihoda. Zanj je vedelo le malo »izvoljencev«, vendar je bilo dovolj radovednežev pri sprejemu.

Pripeljal se je v delno odprtem vozu. Hitler in usnenj suknjič sta neločljivo! Leva roka v žepu sukniča, desna se od časa do časa dvigne v hitlerjski pozdrav! Slok, ne prevelik, koščen, dolgih korakov, skoraj zategnjenih! Temnorajni mehki škornji, brez rokavic, na glavi čepico, pomaknjeno precej na oči! Malce hripav »Heil« je njegov pozdrav!

Posebnost je Hitlerjev pogled! Ostre, prodirajoče oči. Celoten izraz obraza je asketski. Človek volje, človek dela, prav nič diplomat, a sigurno fasciner mase, zato pa dober govornik za velike mase! Nekaj pogledov na levo, nekaj na desno, uklo- njeno glavo v tla in odide v palačo. Izvedel sem, da se je pripeljal in odpeljal z Dunaja v letalu. To je bilo moje prvo »srečanje« s Hitlerjem.

Služajno sem potem zvečer na Ringu v kavarni obšel malo dalj z nekaterimi sodelavci dunajskih listov. Povedali so mi nekatere podrobnosti o Hitlerjevem življenju. Se vedno trpi na posledicah težke zastrupitve od strupenih plinov iz svetovne vojne, na splošno je pa njegovo življenje zelo solidno, saj je skoro absoluten vegeterijanec, je pa sigurno abstinent alkohola in nikotina.

In kaj je na splošno dejal Dunaj o tem Hitlerjevem obisku? Nič, prav nič! Nekaj samo po sebi umevnega se jim je zdelo, kot da prihaja med nji le najvišji upravni uradnik in nič več! Sicer je pa narodnosocialistični režim napravil iz Dunaja mesto mrkega reda in discipline! Dunaj se je sedaj pomaknil iz vzhodnega dela Evrope v zahodni del z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi. Med slabe lastnosti štejem zlasti tudi zatemnitel! Na splošno sem jo pa na Dunaju še precej dobro odnesel. Moja pot me je vodila dalj v Nemčijo tja do Esena, kjer sem doživel napad angleških bombnikov, grozno noč v podzemskem zavetišču. Kulturno življenje Dunaja teče precej nemoteno naprej, tudi Slovenci imajo pri tem svojo delež, zlasti ker kot inozemci — še niso mobilizirani.

Tovarne v dunajski okolici delajo takorekoč noč in dan, zato tudi brezposelnosti ne poznajo, vse seveda na račun oboroževalne in prehranjevalne industrije. Zelo močno je tudi zaposlena elektroindustrija, saj je Nemčija v izvozu električnega materiala in strojev še vedno na prvem mestu, še bolj pa v izvozu medicinskih aparatov, aparatov za štetje, registriranje, merjenje itd. Nemčija n. pr. pošilja vse jugoslovanske delavce na odslužitve orožnih vaj v Jugoslavijo in jih potem zopet na povratku sprejme nazaj v iste službe!

Konec novembra sem zapustil Dunaj ter odšel naprej v »veliko Nemčijo«. Pri slovesu so me zalozili z različno propagandno brošuro, vse lično in prav nič vsiljivo ter mogoče žaljivo za našo nevtralnost.

Tragična smrtna nesreča gostilničarke

Maribor, 6. januarja. V Selnici ob Dravi se je pripetila tragična nesreča, ki je zahtevala življenje znane gostilničarke. V nedeljo jutraj se je vračala gostilničarka Ivana Golob od enake v Selnici proti Bistrici. Med potjo ji je postalo slabo, pa se je za trenutek naslonila na ograjo mostu čez selniški potok. V omedlevici pa je omahnila čez ograjo ter je padla dva metra globoko v jarek potoka. Pri padcu je udarila v glavo ob kamenje ter si prebila lobanjo. Nafel je je posestnik Anton Škrbinek ter poklical bližnje sosede, toda bila je že mrtva.

Tak je bil »Obisk«, naš prelepi ilustrirani družinski mesečnik, v svojem prvem letu. V novem letu obeta biti še lepši. Če ga naročite in plačate do konca januarja letno naročnino, ki znaša samo 72 din, dobite zastojni prekrasni koledar s slikami v bakrotisku. Slike boste potem lahko porabili kot razglednice. »Obisk« se naroča pri upravi: trgovina Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul.

Afriški položaj v italijanskih očeh

»Ne bi nas presenetilo, če bi jutri zvedeli, da sta se združili obe polovici francoskega kolonialnega cesarstva

Iz Rima je prav pred kratkim poslal posebni poročevalec svojemu listu »Journal de Genève« zanimiv članek, iz katerega se pač lepo vidi, kako danes italijanski politični krogi gledajo na zadnji razvoj dogodkov v Afriki. V njem piše med drugim: »Italijanski politični krogi pozorno zasledujejo razvoj položaja v Afriki. To potrjuje tudi časopis »Rassegna Italiana«, ki piše:

Položaj v Srednji Afriki

»Po udaji Port Gentila in Libreville-a, se je Gabon izjavil za generala de Gaulle-a. To je dogodek izrednega pomena. Pogled na zemljevid potrjuje, da britanske posesti v Južni Afriki, Tanganjika, Kenija, Belgijski Kongo Francoske ekvatorialna Afrika in Nigerija predstavljajo orjaški blok, ki z ozemljem okoli Čadskega jezera oklepa naše posesti v Afriki. Takšnega bloka, ki se razprostira od Indijskega do Atlantskega morja, ki ga štiti njegova masa, a razpolaga z velikim številom vojaških, pomorskih in letalskih oporišč, ni treba podcenjevati. Zato je zelo važno, računati s tem, da ta blok zaradi kakršnih drugih dogodkov ne požre še drugih posesti.

... v Francoski Severni Afriki

»Sicer pa se zdi, da se je položaj v francoski Severni Afriki spremenil. Ne vemo, ali je točno, da je general Weygand odklonil, da bi se vrnil v Francijo. Zato pa točno vemo, kaj se odigrava v francoskih afriških posestih.

Kaj naj pomenijo vse one ceremonije, sultanove vdanošne izjave in zagotavljanja, da se nikdar ne bo odstopil niti najmanjši kosček francoskega ozemlja? Kaj pomenijo vsa ona odposlanstva, ki potujejo med nezasedeno Francijo in kolonialnimi posestmi? Kaj pomeni naštevane vsega tistega, kar je Francija storila za svoje posesti? Kakor da nikdar ni prišlo do vojne med Francijo in državama osil kakor da Francija ni zaprosila za prenehanje!

Nam se zdi, da se tu organizira zarota, ki se bo morda hitro pokazala pred vsem svetom. Ne bi nas presenetilo, če bi jutri zvedeli, da sta se združili obe

polovici francoskega kolonialnega cesarstva, ki danes še nista združeni, da se borita do konca proti vsakemu tujemu posegu v stvar.

To ni domišljija, pač pa najresnejše ugotovitve. To potrjuje tudi »Temps« v svoji številki od 16. novembra, kjer stoji zapisano: »Noben Francoz ni nikdar pomislil na možnost, da bi se Severna Afrika odcepila od Francije. Obe področji vežejo takšne koristi, ki so danes morda prizadete, ki pa bodo ostale skupno z domovino, do tega vstajenja pa ne more priti brez kolonij.«

Nova sodobna cesta Kairo—Jeruzalem

V kratkem bodo odprli na novo zgrajeno cesto Kairo—Jeruzalem. Iz Kaira poročajo, ga bo ta slovesnost dobila še prav posebni poudarek v tem, da jo bo počastil s svojo navzočnostjo celo egiptski kralj Faruk sam, ki bo cesto na slovesen način izročil prometu.

To je sodobna zgrajena cesta, po kateri bo mogoče potovati vselej, ne da bi bilo treba pri tem biti odvisen od vremenskih razmer. Cesta vodi od Kaira pa preko Jeruzalema vse do Bagdada. Speljana je približno 350 milj daleč po puščavi. Dober del te ceste so zgradili Angleži.

Vloga in uspehi italijanske trgovske mornarice

Kakor porača agencija Stefani, je italijanska trgovska mornarica v sedanji vojni odigrala že zelo veliko vlogo. Trgovska mornarica je bila mobilizirana v celoti že ob začetku vojne. Uporabljali so v vojaške namene vse vrste trgovskih ladij, od najmanjših pa do največjih. V prvih šestih mesecih vojne je na dveh odsekih vojnih operacij italijanska mornarica izvedla 216 voženj in pri tem uporabila 40 ladij s skupno tonazlo 414.907 ton. Prevozilo se pot 727.000 milj, ne da bi se bil pri tem prišel en sam incident.

„Žena s trojnim življenjem“

Film tega imena spada med najlepša dela, kar smo jih to sezono videli v Ljubljani. Vsebinska filma prikazuje zadevo iz življenja pariških visokih krogov. Ta zadeva je sredi preteklega stoletja dvignila prah na dveh celinah ter pomagala vreti francoskega kralja Louisa Philippa s prestola.

Film je izdelan po romanu Rachele Field. Junakinja filma, mlada vzgojiteljica Henrietta Desportes-Deluz, se je poročila pozneje z moškim iz Fieldove rodbine, iz katere izhaja tudi pisateljica romana.

Roman Rachele Fieldove »All this and heaven too« (»Vse to, pa nebesa tudi«) je za romanom Margarete Mitchellove »Veter jo je vzel« doživel največji uspeh v zadnjih letih.

V filmu »Žena s trojnim življenjem« nastopata velika igralka Bette Davis in Charles Boyer prvič skupaj.

Prvi brzojavni kabel, ki je zvezal New York z Londonom, je položil Cyrus Field, brat Henryja Fielda, s katerim se je poročila Henrietta Desportes-Deluz. Prve slike Bette Davis v vlogi Henriette Desportes so bile poslone v Evropo po kablu, ki ga je položil Field.

Vodilni angleški tednik s slikami »The Illustrated London News« je pred sto leti prinesel vrsto slik in tloris palače vojvode Praslinskega, v kateri se je odigrala zgodovinska, resnična drama, ki tvori vsebino filma. Družba Warner Bros je na podlagi teh starih slik obnovila mnogo prizorov te žalostne ter si pri izdelavi filma pomagala s sodnimi poročili, ki so izhajala v listih pred sto leti.

Slika razbitega Londona, kakršno je gledal Reuterjev dopisnik: Ni še videl takšnega razdejanja ...

Ob novem letu je Reuterjev dopisnik obiskal tiste londonske okraje, ki so bili najbolj razdejani po zadnjem nemškem napadu. O tem, kar je videl, piše takole:

Ta napad na London je bil eden najhujših, kar jih je dozdaj bilo. Na stotine inženirjev in pionirjev je prispelo v City (trgovsko središče mesta), kjer bodo popravili razvaline in popravili, kar se po nedeljskem razdejanju sploh še da popraviti. Več stavb je v nevarnosti, da se sama podro. Inženirji imajo dovoljenje, da se poslužijo tudi dinamita, kjer bi se to izkazalo za potrebno. Takšen žalostni konec čaka več zgodovinskih cerkv in poslopij, ki so njih zidovi stoletja in stoletja kljubovali vsem vremenskim neugodam.

Med porušeni in hudo poškodovanimi zgodovinskimi zgradbami je tudi slovito poslopje, kamor je vsak dan hodilo na stotine in stotine ljudi do morja, kjer so pristajale ladje, potem zavetišče sv. Trojice v Tower Hillu, ki je za stoletja skrbelo za otroke, dalje svetilnik, po katerem so se ravnale ladje, ko so plule mimo angleške obale.

72 ur potem, ko je sovražnik uprizoril to veliko razdejanje, delavstvo še vedno noč in dan dela ter čisti vse, kar ovira promet. Gasilci gase številne požore. V središču Londona še vedno delujejo gasilske črpalke, ker ogenj še ni povsod pogasjen. Videl sem že dosti slik o razdejanju po bombnih napadih. Videl sem takšne strahotne slike iz Madrida, s Kitajske in Poljske, moram pa reči, da takšnega razdejanja, kakor v londonskem Cityju, nisem videl še nikjer. V ulici Newgate

Street, niti deset minut hoda od moje pisarne, sem videl razdejanje, kakršnega menda ne bom nikdar več. Na obeh straneh ceste od enega konca do drugega štrle posamezni zidovi v zrak kakor obglodano okostje. Cesta sama je prazna in vsak promet po njej je nemogoč. Naravnost strahoten je pogled na to razdejanje. Tu pa tam so enostavno izginile cele zgradbe, kakor da jih ni bilo. V tem ozračju delavstvo neutrudljivo čisti. Takšna je ulica Newgate Street danes.

Nekoliko metrov proč od vhoda v City redno poteka trgovski promet, kakor da se ni nič zgodilo. Trgovine so odprte in ljudje mirno hodijo od ene do druge. Za takšne okraje, ki so popolnoma razdejani, so Angleži poskrbeli tako, da so tja poslali potujoče kuhinje, ki delijo topla jedila in vroč čaj gasilec in delavcem ter tistim, ki nimajo več doma. Za takšne kuhinje so zbrali denar ljudje iz kolonij. Zelo značilno je, da so na novega leta dan kljub hudemu razdejanju bile po vsem Londonu službe božje, tako v razdejanih cerkvah sv. Ane in sv. Neže. Maša je bila v zakristiji, od koder so ljudje lahko videli razdejani glavni oltar. Na novega leta dan tudi Londončani niso opustili tristoletnega obreda, ko so razdelili dvanajst kovancev po dva in pol šilinga med dvanajst siromašnih vrvarjev. Sovražnik kljub tako silovitemu bombardiranju ni mogel preprečiti, da bi Londončani opustili ta tristo let stari običaj.

Ko sem se vračal, sem videl nešteto razsvetljenih božičnih dreves, ob njih pa so se ljudje veselili in prepevali, kakor da vojne ni.

Pridham Wippell – junak z Otranta

Pri sedanjih pomorskih nastopih na Sredozemskem morju si je pridobil velike zasluge za angleško mornarico mož, čigar ime so spet omenjali zadnjič ob priliki, ko je britansko brodovje vdrlo celo precej globoko v Jadransko morje, »ne da bi kje naletelo na italijanske bojne ladje«, kakor trdi uradno poročilo. To je admiral Pridham Wippell, eden najveljavnejših angleških pomorskih častnikov, ki se je zelo odlikoval tudi že v svetovni vojni zaradi svojih nepričakovano drznih nastopov.

Omenjeni angleški pomorski častnik je razen tega tudi eden tistih, ki zelo natančno poznajo Jadransko morje, zlasti pa Otrantsko cesto, preko katere zdaj pošiljajo Italijani svoje čete na albanska bojišča. Velik pomorski uspeh je admiral Pridham Wippell med svetovno vojno dosegel skoro na istem mestu, kot pred kratkim. Meseca aprila 1918 je z

brodovjem rušilec vozil po Otrantski pomorski cesti. Tedaj je pet avstrijskih rušilec napadlo dve britanski ladji. Admiral Wippell se je takoj epoprijel s sovražnikom. Njegov odpor je bil tako silovit, da so avstrijske ladje takoj prenehale z bojem in se umaknile v svoja vojna pristanišča.

Leta 1928 je admiral Pridham Wippell povelejal neki križarki, ki je prekošla vse hitrostne rekorde. Plula je iz Dar-es-Salaama proti Brindiziju, kamor je peljala vojvodo Widsorskega, ki je bil poklican v London zaradi težke bolezni kralja Jurija V. Danes je admiral Pridham Wippell star 55 let. Pozna pa se mu ne, da jih ima že toliko. Še vedno je izredno pri močeh in z največjo lahkoto opravlja svojo težko službo, kakor bi bil še vedno v mladeniških letih.

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVU SLUŽBI

Ta pripomba je kakor vihar letela po Ožjem krogu. »Noro drznik Artuzov je že veljal za obglavljenega.

Dogodki, ki so prišli po tem, so mu dali prav. Poljska je šla v nemški tabor in se tako za nekaj časa rešila. Artuzov je bil v Svicar, ki se je bil naselil v carski Rusiji kot učitelj francoščine. Revolucionarnemu gibanju se je bil pridružil pred svetovno vojno, boljševiski stranki pa leta 1917. Bil je majhne postave, sivih las, nosil je bradico, ljubil godbo in se poročil z Rusinjo. Njegova rodina je prebivala v Moskvi. Leta 1937 so ga prijeli in ga med velikim čiščenjem asmrtili.

Polom s Poljsko je ojačal Stalinovo prepričanje o tem, da je potrebno skleniti mir z Nemčijo. Izkoristil je vsako pot, da bi Berlinu sporočil svojo pripravljenost za prijateljski sporazum.

Po krvavem obračunu 30. junija je Hitlerjev ugled pri Stalinu silno zrastle. Hitler je možakom v Kremlju prvič pokazal, da zna mož uporabljati, da ni diktator samo po imenu, temveč tudi v dejanju. Če je Stalin do tedaj še dvomil, da bi bil Hitler sposoben vladati z železno roko, zdrobiti opozicijo, braniti svoje stališče tudi proti mogočnim političnim in vojaškim silam, je zdaj izginil sleherni dvom. Od zdaj je Stalin v Hitlerju videl mojstra, moža, ki je sposoben svet izzvati in svoje izzivanje tudi poudariti.

Te misli so bolj kakor vse drugo povzročile sklep, ki ga je Stalin sprejel v noči 30. junija: da z uporabo vseh možnih sredstev izvede sporazum z narodnosocialistično vlado.

Dva tedna pozneje, 15. julija, je Radek v članku, ki je izšel v uradnem glasilu Sovjetov »Izvestija«, poskusil predočiti Nemčiji

strašilo, da bi Moskva mogla zaiti v vrste versailleskih velesil. Toda Radek je članek zaključil z naslednjim stavkom, ki pa zveni čisto drugače, kakor ostali članki:

»A vseeno ni razloga, zakaj ne bi, fašistična Nemčija in Sovjetska Rusija med seboj shajali, saj sta tudi fašistovska Italija in Sovjetska Rusija dobri prijatelji.«

Hitlerjev opomin, katerega je bil sporočil Neurath, da je namreč Nemčija pripravljena tvegati obkrožitve, ta opomin je Stalinu dal povod za novo potezo v protibokrožitvi. Te čase so bile zveze med rdečo vojsko in med nemško armado še tesne. Trgovski odnosi med obema državama so bili tedaj še prav posebno živi. Zaradi tega je Stalin v nemškem političnem vedenju do Sovjetov videl samo zvijačo, ki naj Nemčiji pomaga do ugodnega diplomatskega položaja. Da ga ne bi Nemci pritiskali k zidu, se je odločil, da bo tudi sam odgovoril z velikopotezno zvijačo.

Spet so poslali Litvinova v Zenevo. Tam se je proti koncu novembra 1934 s Pierreom Lavalom pogajal o začasnem sporazumu, ki je vseboval že namig za zvezo o medsebojni pomoči med Francijo in Rusijo. Pri tem je bilo izrecno poudarjeno, da je tudi drugim državam pristop k zvezi mogoč. Zapisnik o tem sporazumu je bil podpisan v Zenevi 5. decembra.

Štiri dni pozneje je Litvinov ugotovil naslednje: »Sovjetska zveza slej ko prej polaga posebno važnost, da vzdržuje na vsakem področju najboljše odnose z Nemčijo. Kakor zanesljivo upam, je tudi francosko stališče do Nemčije tako. Vzhodnoevropska zveza bi omogočila vpostavitve in razvoj takih odnosov med temi tremi državami, pa tudi med drugimi podpisniki zveze.«

Na to zvijačo je Hitler nazadnje odgovoril. Sovjetski vladi je Nemčija dovolila obsežna posojila. Stalin se je čutil silovito opogumljenega. Nemške denarne koristi so po njegovem morale končno koncept prisiliti Hitlerja do prijaznosti.

Ko so spomlad 1934 Anthony Eden, Pierre Laval in Edvard Beneš obiskali Moskvo, je Stalin po lastni sodbi doživel največje

zmagoslavje. Nemška državna banka je dovolila sovjetski vladi dolgoročno posojilo v znesku dvesto milijonov zlatih mark.

2. avgusta 1935 zvečer sem bil z Artuzovim in drugimi člani njegovega štaba v uradnih prostorih zunanje-političnega oddelka GPU ob Lubianki. Naslednje jutro naj bi se bil Levanevski dvignil na sloviti polet iz Moskve čez severni tečaj v San Francisco. Vsi smo čakali voza, ki naj bi nas bil odpeljal, da bi videli vzlet Levanevskega in njegovih obeh spremljevalcev proti Ameriki.

Ko smo čakali in zapirali svoje listine v jeklene predale, je pogovor nanesel na naše razmerje z narodnosocialistično vlado. Tedaj nam je Artuzov pokazal zelo zaupno poročilo, ki je bilo vprav prišlo iz Berlina od enega naših vodilnih skrivnih agentov. Poročilo je bilo sestavljeno kot odgovor na vprašanje, ki je mučilo Stalina: Katere in kako močne so sile v Nemčiji, ki odobravajo sporazum s Sovjetsko zvezo?

Po izredno zanimivem pregledu o notranjem gospodarskem in političnem položaju v Nemčiji, o nezadovoljnih elementih v državi, o odnosih Nemčije do Francije in drugih sil ter o odločujočih vplivih v Hitlerjevi okolici, je naš dopisnik prišel do naslednjega sklepa:

»Vsi poskusi Sovjetov, da bi se spravili s Hitlerjem in ga pomirili, so spodleteli. Glavna ovira za sporazum z Moskvo je on sam.«

Poročilo je na nas vse naredilo globok vtis. Njegova doslednost in njegova dejstva so se nam zdela neovrgljiva. Bili smo radovedni, kako ga bo sprejel »Visoki poglavar«. Artuzov je menil, da bo Stalinov optimizem glede Nemčije ostal neomajen. Dvignil je roko in pripomnil:

»Ali veste, kaj je poglavar dejal pri zadnji seji političnega odbora?«

In začel je navajati Stalina: »Vse lepo in prav, a kako nam more Hitler napovedati vojno, če nam je dovolil taka posojila? To je nemogoče. Gospodarski krogi so v Nemčiji premočni in ti krogi so zdaj na konju.«

MATINEJA danes ob 14.30 po znižanih cenah! Dve uri smeha, zabave in veselja vam nudijo izborni komiki bratje Marx v izborni komediji

EN DAN SMEHA

(v nemškem jeziku!)

KINO SLOGA
Tel. 27-30

Ob 16., 19. in 21. uri poslednjič globoka socialna drama današnjega časa

VSako JUTRO UMIRAM...

pretresljiva zgodba po nedolžnem obsojenega, njegove duševne muke in trpljenje med kaznjenci in v temnicah, upor v kaznilnici, to so dogodki, ki presunejo vsakega gledalca.

Uvod v zimskošportne prireditve v Mariboru Smuške tekme ISSK Maribora in SK Železničarja

SK Železničar in SK Maribor sta danes priredila smuške tekme, in sicer SK Železničar na Pohorju, SK Maribor pa na Klopem vrhu. Rezultati SK Maribora še niso znani, dočim so nam tehnični rezultati SK Železničarja na razpolago.

Na 12 km dolgi progi na Pohorju s startom in ciljem pod Slovensko Kalvarijo je SK Železničar priredil danes klubske smuške prvenstvene tekme. Vsega skupaj je bilo 25 tekmovalcev na startu. Vremenske in snežne razmere so bile zelo ugodne. Tehnični rezultati so:

Seniorji: 1. Kranjčič 50.02 (najboljši čas dneva), 2. Herič 53.44, 3. Muravs I. 53.46.
Juniorji kategorije C: 1. Kramaršič 50.55, 2. Černec I. 52.58, 3. Krasnik 56.02.
Juniorji kategorije B: 1. Černec II 54.04, 2. Muravs II 56.20, 3. Lušenc 56.38.

Slalom na Rožci

Jesenice, 6. januarja.

TK Skala je priredil za klubske člane slalomске tekme na Rožci z višinsko razliko 200 m in v daljavo 600 m. Tekmovalo je 17 tekmovalcev, tri tekmovalke in pet juniorjev. Rezultati so bili naslednji:

Seniorji:

1. Klein Bruno 42.2.52.
2. Mrak Marjan 48.1.56.
3. Roberl Ivan 49.57.3.

Dame:

1. Stocer Pavlina 1.18.50.
2. Šaim Erika in Silva Poher sta zgrešili vrata.

Od juniorjev je bil prvi Rogelj Mirko 1.13.40.

Veleslalom na Črnem vrhu

Jesenice, 6. januarja.

ASK Gorenjec je priredil za klubske člane veleslalom za seniorje in juniorje na Črnem vrhu z višinsko razliko 400 m in v daljavo 2 km, za dame nekoliko manj. Tekmovalo je 14 seniorjev, 11 juniorjev in 5 dam. Rezultati so bili naslednji:

Seniorji:

1. Bertonec Jože 1.40.3
2. Zvan Lojze 1.45.3.
3. Ravnikar I. 1.50.

Juniorji:

1. Stare Marjan 1.56.2
2. Franc Kovač 1.58.4
3. Špec Anton 2.24.5.

Dame:

1. Praček Lojka 1.40.2.
2. Praček Anica.
3. Torkar Danica.

SK Bratstvo je priredilo za svoje klubske člane tekmo na 10 km. Rezultati: 1. Razinger Tone, 2. Knific Jože, 3. Benedičič Mirko. — Smolej Franc ni štartal, ker na Pokljuki trenira naše vojake.

Gradjanski — Železničar 7:1

V Zagrebu je bila včeraj odigrana prva tekma v novem letu. Gradjanski je zaslužen zmagal nad Železničarjem s 7:1.

Szeged — Bačka 2:1

Subotica, 6. januarja. V Subotici je včeraj igral tretjeplasirani madžarski klub Szeged, ki je zmagal nad Bačko z 2:1.

Smuško prvenstvo Gorskoga kotarja

Delnice, 6. januarja. Včeraj je bilo v Delnicah smuško tekmovalje za prvenstvo Gorskoga kotarja. Bil je smuški tek za seniorje na 16 km, za juniorje pa na 10 km.

Seniorji na 16 km: 1. Majnarič Miho 1:01.03, 2. Majnarič Nikola 1:03.25, 3. Majnarič Drago 1:06.36.

Juniorji na 10 km: 1. Kezele 59.19, 2. Petranovič.

Dve medmestni tekmi

V Milanu: Milano : Berlin 2:2.

V Rimu: Rim : München 5:2.

Tekme so bile v najlepšem redu. Da so tako lepo uspele, ima največji zaslug načelnik Zimskošportne zveze SK Železničarja Pirnat.

Danes popoldne bi morale biti na športnem igrišču SK Železničarja ob Tržaški cesti drsalne tekme, na katerih bi nastopili slovenski in državni prvaki na ledu. Nastopiti bi morali naši mojstri: Silva Palmetova, drbetovni prvak Tuma in oba mlada mojstra Vider in Betetto. Nastop naših simpatičnih prvakov bi bil za Maribor prava športna atrakcija, toda do nastopa ni prišlo, ker so gostje odpovedali. Pač pa bo z jutrišnjim dnevom športnikom na razpolago drsalnišče na športnem igrišču SK Železničarja. Obenem bo SK Železničar priredil drsalne tečaje.

Tableteniški turnir za prvenstvo Gorenjske — na Jesenicah

V nedeljo, 5. t. m., je bil v dvorani Sokola na Jesenicah tableteniški turnir v priredbi SK Bratstva. Ta agilna mlada sekcija, ki obstaja šele eno leto, je s svojimi igralci nastopala na vseh turnirjih, ki so se letos prirejali v okviru STTZ. Sedaj pa je dokazala, da dela na tem športnem polju povsem resno in nam predstavlja kader dovolj dobrih novincev. Igrale so se pri tem tri discipline in sicer moštva, seniorji in novinci. Moštev se je prijavilo šest in sicer od SK Bratstva, dva od SK Mladike in eno od ZSK Hermes. Seniorjev je bilo 12 in sicer dva od Hermes, trije od bratstva in sedem od Mladike. Novincev je nastopilo 12 in sicer štiri od Mladike, ostali pa od prireditelja.

V finale pri moštvih sta se plasirala večna rivala ZSK Hermes in SK Mladika. Moči so bile zelo izenačene, vendar je to pot zmagal ZSK Hermes z rezultatom 3:1, kateri pa bi bil lahko tudi obraten, brez kakšnega večjega presenečenja. Podrobni rezultati so: Marinko:Belak 21:16, 21:19. Krečič:Bogataj 21:14, 21:16. Belak-Blažič:Marinko-Bogataj 1:2. Belak:Bogataj 1:2.

Pri seniorjih so se plasirali v semi finale sledeči:

Marinko z zmagom nad Blažičem 2:1, Medved z zmagom nad Štrumblerjem 2:0. Strojnik R. z zmagom nad Bogatajem 2:0 in Knific z zmagom nad Krečičem 2:0. V finale sta prišla Marinko z zmagom nad Medvedom 2:1 (21:14, 16:21, 21:14) in Strojnik R. z zmagom nad Knificem 2:0 (21:17, 21:10). Končni zmagovalci je postal naš državni prvak Marinko, ki je premagal Strojnika od Mladike 2:0 (21:12, 21:15) in si osvojil s tem naslov prvaka Gorenjske.

Pri novincih je bil prvi Antonič, ki je v finalni borbi premagal Božiča 2:0 (21:15, 21:19), drugi Božič, ki je premagal Završnika z 2:1, tretji Mikar, ki je premagal Azmana z 2:0. Četrty Završnik, ki je premagal Bajca z 2:1.

Organizacija turnirja je bila zelo dobra in so se discipline hitro vrstile, tako da se je turnir končal že ob pol 4 popoldne. Dvorana je bila res odlična, razsvetljava dobra in praktična darila krasna. Gledalcev je bilo v teku dneva kar zadostno število, saj jih je bilo skoraj preko sto. Potek igre so motile edine mrežice, ki niso bile popolnoma po predpisih narejene, vendar so pa vsi sodelujoči bili s turnirjem zelo zadovoljni.

Naročajte Slovenski dom!

Koledar

Danes, torek, 7. januarja: Valentin, škof.
Sreda, 8. januarja: Severin, op.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Planinski Vestnik bodo prejeli naročniki v prihodnjih dneh. Novembrska in decembrska številki bosta imeli obseg štirih rednih števil ter bosta vsebovali kazalo vseh do sedaj izšlih 40 letnikov planinske revije. Prva letošnja številka Planinskega Vestnika bo tudi v kratkem dotiskana ter bo priključena novembrsko-decembrski številki iz leta 1940. Uprava Planinskega Vestnika prosi naročnike, da potrpijo nekaj dni, ker bodo do 10. januarja zanesljivo prejeli tri številke Planinskega Vestnika hkrati.

Mariborski nedeljski drobiž

Maribor, 6. januarja.

Dva praznika — brez dogodkov. Mirno in brez važnejših dogodkov sta potekla včerajšnja nedelja in današnji praznik Treh Kraljev. Snega nam je nasulo obilno, mraz pa ni bil prehud, tako da je vladalo oba dni v mestu prijetno zimsko razpoloženje, ki ga ustvarja cingljanje zvončkov na sahenh po cestah, množice izprehajalcev na promenadi, dobro zasedeni lokali in dobrote na domači mizi. Mladina se je udajala zimskemu športu ter so bila smučišča pod Pohorjem in za Tremi ribniki dobro zasedena. Veliko smučarjev je pohitelo na Pohorje, kamor je prispelo tudi mnogo gostov iz Hrvaske, pa tudi iz Srbije.

Kavarne in gostilne — podražile cene. Zopet se je življenje podražilo. Gostilne so podražile alkoholne pijače zaradi dviga trošarine. Kavarne pa so včeraj presenetile svoje obiskovalce s podražitvijo, ki se giblje med 50 parami in 2 dinarji. Za 50 par se je podražila kava, za 2 din pa likerji.

Minister dr. Krek obljublja pomoč mariborskemu gledališču. Iz Belgrada se je vrnil upravnik mariborskega gledališča dr. Brenčič, ki je bil sprejet skupaj z upravnikom gledališč v Skopju in Sarajevu pri zastopniku prosv. ministra dr. Kreku. G. minister se je zelo zanimal za položaj mariborskega gledališča ter mu je obljubil vso svojo pomoč.

V mestu razsaja gripa. Val gripe je zajel Maribor ter ga drži že nekaj časa v svoji oblasti. Ni je družine, ki ne bi imela bolnika, ponekod ležijo vsi člani. Gripa je prav neprijetna, pa tudi nevarna, saj je zahtevala že celo vrsto smrtnih žrtev.

Iz bolnišnice. Pri smučanju se je ponesrečil v Hočah 12letni Vencelav Zuran. Zaletel se je v drevo ter se močno pobil po glavi. — Pri padcu s tovornega avtomobila je dobil hude poškodbe na hrbtu 44letni delavec Simon Zdera. — Oba ponesrečenja sta bila prepeljana v bolnišnico.

Žetev smrti. V bolnišnici je ugrabila smrt 52-letno posestnico Marijo Gabrovce, v Belgrajski ulici 37 je umrl vpokojeni šolski upravitelj Radoslav Knaflič, star 68 let; v bolnišnici je pobrala smrt 23letno uradnico Marijo Čeh; na Tezmem je umrl v Maistroci ulici 75 občinski sluga 75letni Simon Celofaj; v Meljni ulici 8 je umrl 72letni vpokojeni železničar Matija Puher; v bolnišnici je pokosila smrt 42letnega čevlja, pomočnika Jožefa Mesarčiča. — Naj počivajo v miru!

Lep uspeh zagrebških umetnikov. V soboto zvečer smo imeli v mariborskem gledališču gostovanje dveh prominentnih članov zagrebške drame — prvakinje Ervine Dragmanove in Mata Grkoviča. Oba sta nastopila v veseli in fini komediji »Ljubim te«, ki jo je napisal znani poljski komediograf Roman Niewiarowicz, v zagrebškem gledališču pa zrežiral mariborski rojak Ferdo Delak. Gosta sta pokazala, da upravičeno uživata sloves velikih umetnikov ter sta izbrano gledališko publiko v Mariboru s svojim nastopom oduševila.

Mariborsko okrožje ZFO. Seja tehničnega odbora je ob 6 zvečer na Aleksandrovi ulici 6. Ob 7 je istotam seja upravnega odbora. — Načelnik.

Vlomilci niso mirovali. Na oba praznika je bilo izvršenih v Mariboru več vlvomov, pa nobeden večjega obsega. Prijatelj zemljepisja je vlvom v izlozbo knjižarne Scheidbach ter odnesel dva zemljevida v vrednosti 118 din. Izlozbo je odprl s ponarejenim ključem. — Prav drzna tatvina je bila izvršena v delavnici tapetniškega mojstra Blaža Jagodiča na Vojaškem trgu. Mojster ima hudega psa čuvaja, katerega privede vedno v delavnico, kadar jo mora za hip zapustiti. Tako je tudi to pot naredil, ko je odšel na pošto. Delavnica je bila odprta, v njej pa privezan pes čuvaj na verigi. Ko se je vrnil, ni bilo nikjer psa, pa tudi ne listnice s 170 din gotovine. Tat mu je odpeljal psa in odnesel denar.

Pobeglega kaznjenca imajo. Orožniki pri Sv. Barbari v Slov. gor. so prijeli pobeglega kaznjenca Krajca Ignaca, ki je ušel iz mariborske kaznilnice. Tatinski spremljevalec tovornega avtomobila. V šostanju so prijeli tatu, ki je kradel po vsej Sloveniji. Bil je to 20letni spremljevalec tovornega avtomobila Anton Dedič, ki se je vozil na avtomobilu po trgovskih poslih svojega gospodarja, pa je te vožnje izrabljal za tatvino. Ugotovili so, da zavzemajo te tatvine velik obseg. Kradel je zlasti rad avtomobilske pnevmatike s tujih vozil, kjer je le mogel neopaženo priti do njih. Povzročena škoda znaša več deset tisoč dinarjev.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru obvešča lastnike v prometu se nahajajočih motornih vozil, da dvignejo s starim blokom bencinske karte in prometno knjižico nove bencinske karte za leto 1941. — Obenem opozarja vse lastnike vozniških izkaznic, da poteče rok za podaljšanje istih dne 28. februarja 1941.

Drobne vesti

Križevci, 6. januarja. b. Pred osmimi meseci je umrl grško-katoliški škof dr. Dionizije Njarady. Pričakujejo, da bo v najkrajšem času imenovan njegov naslednik, ki se mora postaviti v roku šestih do devetih mesecev. Pred par dnevi je bil sprejet v avdienci pri sv. očetu papežev nuncij v Belgradu msgr. Ettore Felice in so pri tej priliki razpravljali tudi o vprašanju imenovanja novega grško-katoliškega škola.

Zagreb, 6. januarja. b. Predstavnik madžarskih turističnih ustanov, ki so se včeraj mudili v Zagrebu, so obiskali naše predstavnike turizma in so sklenili, da odpotujejo skupaj na Sušak, Plitvice in na Primorje. Pogajanja so bila glede ureditve medsebojnega turizma. Med ostalim so razpravljali o potrebi uvedbe posebnega novega brega vlaka iz Budimpešte čez Zagreb v Split, oziroma na Sušak. Ta brzi vlak naj bi pripeljal v Zagreb ob 22.

Dubrovnik, 6. januarja. b. Parnik »Srebreno«, ki je nasedel pri Budvi, je posadka zapustila. Zjutraj je prispelo poročilo, da se je krma odtrgala od premca in se je potopila. Pričakujejo, da se bo ladja potopila.

Radeče

Potrošnja mesa v radeški občini v letu 1940. Poleg kruha in krompirja je meso gotovo najmočnejši živilski proizvod, katerega uporablja človek pri svoji vsakdanji hrani. Naslednje številke nam približno povedo, koliko mesa je porabljeno v teku lanskega leta prebivalstvo radeške občine, ki šteje okrog 4200 ljudi. V lanskem letu so zaklali naši mesarji ok. gostilničarji 293 glav živine raznih vrst v skupni teži 43.777 kg. Podroben pregled o številu posameznih vrst živine nam pokaže sledečo sliko: volov je bilo zaklanih 21 s skupno težo 6126 kg, 15 krav s skupno težo 3911 kg, 76 telic s težo 22.483 kg, dalje 78 telet s težo 4487 kg, 100 prašičev s skupno težo 6665 kg in dvoje ovc s težo 105 kg. Zanimivo je, da smo pojedli največ mesa meseca novembra — 4431 kg, a najmanj v februarju — 2654 kg. Najtežjega vola je pa letos zaklaval mesar g. Koželj; vol je tehtal 550 kg. Opravičljivo in razumljivo je, da omenjene številke zaradi nemogočega popolnega zbiranja podatkov niso odgovarjajo povsem točno dejanski potrošnji mesa v naši občini. Ako bi hoteli dobiti popolno sliko, bi morali pristeti k navedenemu še eventualno občini neprijavljeno meso, zakol prašičev za domačo uporabo, domačo in divjo perutnino, gozdno in poljsko divjačino ter ribe. Na ta način bi dobili številko potrošenega mesa v lanskem letu, ki bi se sukala okrog 50.000 kg mesa. Ako tako dobijemo številko delimo s številom prebivalstva naše občine, vidimo, da odpade na vsakega posameznika povprečno zaužito mesa 11,905 kg letno, oziroma 0,032 kg dnevno.

— Nezaželjen gost v kokošnjaku. Na vse močnejše načine si skuša človek olajšati težke življenjske razmere v časih, ko ne ve danes, kakšna bo cena jutri. Eni se bore za svoj borni obsto s poštenimi, drugi z nepoštenimi sredstvi. Zlasti zadnjih je vedno več, ki ne opuste nobene priložnosti, ki se jim nudi za prav lahek »zaslužek«. In v vrsto teh spada tudi neznan obiskovalec kokošnjaka g. Samca Janeza, posestnika na Jagnenci št. 45, ki je v noči od petka na soboto ukradel iz njega šest lepih kokoši. Okradeni rejec domače perutnine je tatvino takoj prijavil radeškemu orožnikom.

Litija

Zborovanje študentov. V nedeljo, dne 29. decembra 1940 ob 3. uri popoldne so imeli I. zborovanje v dvorani Ljudskega doma v Litiji, litijski študentje, ki so včlanjeni v SDZ. Zborovanje je otvoril predsednik litijskega dijaškega krožka dijak Zlata Franci, ki je v uvodnih besedah pozdravil navzoča gg. župnika Vinka Lovšina in kaplana Mihelčiča Franca in vse ostale udeležence in prijatelje študentov.

Kot prva točka sporeda je bila deklamacija študenta: »Mi gremo naprej; kot druga točka je bil govor dijak Koprivnikarja o temi: Sodoštudent; sledilo je poročilo tajnika o podrobnem delu v dijaškem krožku. Kot 3. točka sporeda je bil šalviti prizorček iz življenja dijakinje, ki žive v internatu in so ga prav lepo podale štiri dijakinje; kot 4. točka sporeda je bila deklamacija dijakinje: »Zvesta vodnica; kot 5. točka pa je bil lepo občuten in pripravljen govor dijakinje Mimi Mrakove, ki je svoj govor začela s Simonom Gregorčičem: »Prijatelj, ne bodeš za zlo mi pač vzel, resnobne besede za praznik vesel. Ni praznik, predragi, naše življenje, življenje naj bode ti delaven dan! V nadaljevanju svojega govora je govorila o dolžnostih, ki jih ima katoliški dijakstvo do sebi, do svojega naroda in do svoje domovine. Sledilo je poročilo tajnice dijaškega krožka o delu. Kot zaključna točka zborovanja pa je bil govor predsednika litijskega dijaškega krožka Zlata Franci, ki je govoril o temi: »Mahniti — naš vzor.«

Vse točke sporeda so bile dobro pripravljene. Veseli smo nad uspehi dosedanjega dela v dijaškem krožku. Dijaki, dijakinje! Narod in domovina polagata na vas največje nade, zato se tudi v bodoče temeljito pripravljajte vsak na svojo poklicno po geslu: Bog, narod in domovina!

NA ZAPOVED KRALJICE...

FILMSKI ROMAN

V neobglenem obupu začne Penelopa tarnati in jadicovati nad svojo nesrečo: »O, zakaj le sem Vam verjela! Uporabili ste me za svoje zahrbitne namene in me prevarili! Samo v svojo korist, da ustrežete svoji zlobi in škodoželjnosti! Toda tega nikoli ne bom dopustila! Povedala bom kraljici resnico: da smo zadrževali in jemali njena in Essexova pisma!«

Raleigh pa ji je odvrnil: »Presneto bi bilo škoda za Vašo lepo glavo, ko bi se zahotrljala s tnale pod ostro rabljevo sekirko! Ali mar mislite, Vi mlada norica, da Vam bo kraljica v svoji ljubosumnosti odpustila?«

Lady Penelopa je obmolnila. Za nekim stebrom je ves čas stal skriv lord Bacon, ki ga je bila pravkar k sebi poklicala kraljica.

Slišal je vse, o čemer so se menili. Kolikor naj je bil naklonjen Essexu — lastna glava mu je vendarle bila bližja. Zato se je naglo pojavil pred presečeneno skupino in odšel proti kraljičinim sobam.

»Sir Francis, ali greste h kraljici?« ga je vprašal Raleigh.

»Da, kraljica je poslala pome!«
»Poslušajte me najprej, preden greste!«
»Nič se ne trudite! Saj že vse vem o kraljičinih in Essexovih pismih! Jaz bom odgovarjal za to stvar kraljici, ne pa Vi!«
»Če boste koga obtoževali brez dokazov, potem boste prišli ob glavo, preden se boste dobro zavedeli, za kaj gre in kaj ste pregovorili!«

»In če kraljica ničesar ne zve?«
Raleigh je naglo odgovoril:

»Z našo pomočjo boste postali slavni! Recite ji, da Essex predstavlja največjo nevarnost za Anglijo, kajti kraljica ima rada svoje kraljestvo, svojo kraljevo čast in oblast kraljevanja bolj kakor moške...«

...in zato se Essexu ne bo posrečilo!« je odvrnil sir Francis Bacon in še prijavil:

»Vem, kaj ji bom rekel...«
Raleigh pa ga je zbadel:
»Vi ste človek, ki se vselej obrača po vetru.«

Bacon pa mu je odvrnil:

»Pametno sem, to je vse!«

Bacon je bil zares pameten človek.

Znal se je obrniti v slednjem položaju, nihče ga ni mogel spraviti v zadrego, pa tudi nikoli nikogar ni izžival, kajti dejal si je, da je popolnoma odveč, če si človek nepremišljeno nabira sovražnike. Rajši je pogosto popustil in odnehal, se prilagodil in napravil prijaznega, ker je dobro vedel, da se le tako lahko shaja na dvoru, kjer se človek danes še sonči v milosti, jutri pa je že pod kapom, kamor ga morda z eno samo prispeteno besedo spravijo spretni in brezobzirni sovražniki.

Zdaj se je tudi že dobrodu prepričal, da se ne more nasloniti na silovitega in nepremišljenega Essexu, ki dela kar naprej napake na desno in na levo.

Vendarle pa Essexu ceni zaradi tega, ker njegove poštenosti z ničemer ni mogoče podkupiti.

Kljub vsemu ga bo poskušal rešiti. S tem sklepom se odpravi h kraljici. Elizabeta ga je že nestrno pričakovala.

Postala je zadnje čase izredno občutljiva in silna.

Čedalje bolj jo je jezilo, da se Essex sploh noče oglašati, ko mu je ona sama vendar ves čas pošiljala pisma.

Zdaj je sklenila, da bo vprašala Baconu, če bi ji morda utešil dati kakšen pameten nasvet.

Vedela je, da je sir Francis Bacon dejansko edini zanesljivi in zvesti Essexov prijatelj.

Ko se je Bacon končno vendarle pojavil, je srdito zavpila nanj:

»Spet sem Vas morala čakati!«
Zadržal me je sir Cecil!«

»Vi ste njegov prijatelj?«
»To nikoli nisem bila!«

Potem pa pravi Elizabeta:

»Cecil je zvit bolj kakor kozji rog! Od njega bi se lahko marsičesa naučili. Zakaj pa niste njegov prijatelj?«

Bacon odgovori čvrsto, pa se le po svoji stari, preizkušeni navadi modro, izogone preveliki odločnosti:

»Najini nazori se ne ujemajo!«
»Ali ste še Essexov prijatelj?«

»Sem!«
»Nevarno je dandanašnji biti njegov prijatelj, kajti Essex danes ni več pri meni v milosti... Vrgla bom že v kratkem vse njegove prijatelje v ječo... Ali ste še njegov prijatelj?«

»Da, Veličanstvo!«
»Kaj? Vi mi ne verjamete, da bom izvršila svojo grožnjo? Zakaj ne?«

»Če bi me bili nameravali vreči v temnico, bi bil zdaj že davno tam.«

»Zviti ste in premetenj — nemara kar preveč!«
»Ne, Veličanstvo, nisem zvit, ampak pošten!«

»Poštenost! O, ko bi mogla slišati glas enega samega poštenega človeka!... Povejte mi, ali ne... kajne, da se mi on ni izneveril... ni se mi mogel izneveriti?... Zakaj mi on ni pisal?... Pa sem ga vendar toliko prepričevala, da ga imam rada... da ga ljubim... Vi ste njegov prijatelj... povejte mi po pravici... Povejte mi resnico, četudi je grenka... kakor koli naj že bo trpkal... Zakaj mi ni odgovorjal na moja pisma, ki sem mu jih pisala!«

Bacon je nekaj časa molčal.

»Ali ste mu dali kakšne neugodne naloge? Saj veste, kako hudo je ponosen...«

»Ukazala sem mu, da razpusti vojsko in se vrne...«

»Osramotiti vojskovodjo... da razpusti vojsko...«

»Toda prej sem mu pisala zelo ljubeznivo. Pa mi na niti eno moje pismo ni hotel odgovoriti...«

»Čeprav sem Essexov prijatelj, česa takega vendarle ne morem trpeti... Ne bi Vas rad ščeval zaradi njega... Mogoče je tod vmes kakšen nesporazum...«

Bacon ve prav dobro, za kaj gre, in kako je z vso to stvarjo, pa se boji. Ne radi bi se prenašli.

Kje dobite »Slovenčev koledar«?

»Slovenčev koledar« dobite v naslednjih pošt-nih okolitih:

Sv. Ana v Slov. gor. v žup. uradu pri sv. Ani;
Sv. Andraž v Halozah pri g. Merc Antonu, Vel.
Varnica, 53. p. Sv. Andraž v Halozah;
Sv. Anton v Slov. gor. pri g. Lorenčič Vinko,
Cogetinci 84. p. Sv. Anton v Slov. gor. pri g.
Apače pri Radgoni v župnem uradu v Apačah;
Banjaloka pri Kočevju pri g. Rogale Jožetu,
Banjaloka 54 pri Kočevju;
Sv. Barbara v Balozah, pri g. Emeršič, Para-
diž 28. p. Sv. Barbara v Balozah;
Sv. Barbara pri Mariboru pri g. Lešnik Jože,
Sp. Korenjal, p. Sv. Barbara pri Mariboru;
Begunje pri Lescah v žup. uradu v Begunjah
na Gorenjskem;
Sv. Benedikt v Slov. gor. pri g. Lavra Mi-
ha, kaplan pri Sv. Benediktu v Slov. gor.;
Bela cerkev na Dol. v žup. uradu Bela cerkev;
Bizeljsko-Staj. v žup. uradu Bizeljsko;
Bočna pri Gor. gradu pri g. Levar Antonu,
Bočna 63;
Bodonec pri g. Šiftar Karlu, ev. župnik, Bo-
donci.

Bogojina pri g. Horvat Franc, Bogojina, 157;
Sv. Boltenk v Slov. gor. pri g. Ferš An-
tonu, tajnik Kmečke hran. in pos. pri Sv. Boltenku;
Sv. Boltenk v Središču pri preč. g. Molan Fr.,
župnik, Sv. Boltenk v Središču;
Boštanj ob Savi v žup. uradu v Boštanju;
Brezno ob Dravi pri preč. g. Mah Ivanu, žup-
niku v Breznem ob Dravi;
Brezje na Gor. in vasi: Črničev in Dobropolje
na Gorenjskem v franc. samostanu na Brezjah;
Brunske na Dol. v žup. uradu v Brunskeah;
Buče pri Brezicah pri g. Sinkovič Martinu,
Vrnska gorca 41. p. Buče;
Bučka na Dolenj, pri žup. uradu v Bučki;
Bukovica pri Selehah nad Skofjo Loko v žup-
nem uradu v Selehah nad Skofjo Loko;
Cankova v župnem uradu v Cankovi;
Cerklje ob Krki v žup. uradu v Cerkljah ob
Krki;

Cirkovec pri Ptuj v žup. uradu v Cirkovcih;
Crenovec - Prekmurje pri g. Horvat Jožetu,
obč. uslužbenec v Crenovcih;
Črmošnjice na Dol. v žup. uradu v Črmošnjicah;
Črna pri Prevaljah v župnem uradu v Črni pri
Prevaljah;
Sv. Danijel pri Prevaljah v župnem uradu pri
Sv. Danijelu.

Za kraje iz pošte: Črnomelj-Kleč, Mirna gora,
Nova Lipa, Planina in Tribuče pri preč. g. Jenko
Janezu, župniku na Planini pri Črnomlju;
Dobova pri Brezicah pri g. Vračarju Ver-
niki, Mihaelovec 26. p. Dobova;
Dobrna pri Celju v žup. uradu Dobrni;
Dobrovnik Prekmurje v žup. uradu v Dobrov-
niku;

Dol pri Hrastniku pri Kmetijski zadrugi v Do-
lu pri Hrastniku;
Draga pri Loškem potoku v župnem uradu v
Dragi;

Dramlje-Staj. v žup. uradu v Dramljah;
Dravograd, pri preč. g. Munda Matiji, proštu
v Dravogradu;

Dvor pri Žužemberku v župnem uradu v Aj-
dovu, p. Dvor pri Žužemberku;
Fala ob Dravi v žup. uradu v Puščavi p. Sv.
Lovrene na Poh.;
Fara pri Kočevju pri g. Ferjan Maksu, šol.
upravitelj v Fari;
Fram pri Mariboru pri g. Meklav Franju, or-
ganistu v Framu;
Frankolovo pri Celju pri g. Horvat Rudolfu,
obč. uslužbenec v Frankolovu;
Za Golnik pri Križah na Gor. dobijo v gostilni
Dolžan Janko na Golniku;
Gomilsko pri Celju pri g. Štander Marici,
Grajška vas p. Gomilsko;

Gradac v Belikrajini pri g. Štruel Matiji, Grib-
lje 5. p. Gradac;
Grahovo pri Cerknici v žup. uradu Grahovo;
Griže pri Celju v žup. uradu v Grižah;
Grobelno pri g. Justin Ivanu, železničarju,
Grobelno, 369;
Hinje na Dolenjskem pri g. Novak Henriku,
kaplanu v Hinjah;
Hoče pri Mariboru pri g. Časl Francu, kaplanu
v Hočah;

Hrastnik pri g. Skorjanc Ivanu, kaplanu v
Hrastniku;
St. Ilj v Slov. gor. pri žup. uradu v St. Ilju v
Slov. gor. pri;

Ivanjci pri Radgoni pri žup. uradu, Negova, p.
Ivanjci;

Sv. Jakob v Slov. gor. pri g. Lavra Mi-
ha, kaplan pri Sv. Jakobu v Slov. gor.;
St. Janž na Dolenjskem v kaplaniji v St. Janžu
na Dol;

St. Janž na Dravskem polju pri g. Greif Iva-
nu, Prepole 76. p. St. Janž na Drav. polju;
St. Jernej na Dolenj. v kaplaniji v St. Jerneju;
Jarenina pri g. Šketa Jožetu, Jarenina;

Jesenice na Dolenjskem pri g. Zrlit Francetu.
Bregansko selo 10. p. Jesenice na Dolenjskem;
Sv. Jurij ob južni železnici v kaplaniji v Sv.
Juriju ob juž. žel.;

Sv. Jurij pod Kumom v župnem uradu v Sv.
Juriju pod Kumom;
Sv. Jurij v Slovenskih gor. pri g. Lavra Mi-
ha, kaplan pri Sv. Juriju v Slov. gor. pri;

Sv. Jurij ob Ščavnici pri župnem uradu v Sv.
Juriju ob Ščavnici;

Sv. Jurij ob Taboru pri g. Ulaga Avgustu,
organistu, Sv. Jurij ob Taboru;
Jurklošter pri g. Jančič Vinkotu, obč. tajniku,
Jurklošter;

Kamnagorica na Gorenjskem v župnem uradu
v Kamni gorici;
Kamnica pri Mariboru pri preč. g. Mundu Vin-
ko, župnik v Kamnici pri Mariboru;

Kočevje v župnem uradu v Kočevju;
Kočevska Reka pri g. Maršič Jožetu, Handler-
ji 9. p. Koč. Reka;

Koprivnica pri Rajhenburgu pri g. Sternad
Rudolfu, šol. uprav. v Koprivnici pri Rajhenburgu;
Kopelivnik pri Kočevju v župnem uradu v Ko-
pelivniku pri Kočevju;

Kostanjevci na Krki v župnem uradu v Ko-
stanjevcih;
Kotlje, Koroško, v župnem uradu v Kotljah;
Kozje, Štajersko, v župnem uradu v Kozjem;

Sv. Križ pri Kostanjevcih v župnem uradu pri
Sv. Križu pri Kostanjevcih;
Sv. Križ pri Litiji v žup. uradu v Sv. Križu;
Krka na Dolenjskem v župnem uradu v Krki;

Krmelj na Dolenjskem pri g. Gorenc Romual-
du, Medvedjek 11. p. Tržišče;
Krško v župnem uradu v Krškem;

Gor. Sv. Kungota pri g. Dobaj Maksu, Sober
10. p. Zg. Sv. Kungota;

Dol. Lendava, Prekmurje, v kat. župnem ura-
du v Dol. Lendavi;
Leskovec pri Krškem pri g. Kofalt Jožetu,
kaplan, Leskovec pri Krškem;

Sv. Lovrene na Pohorju pri g. Hrašnik
Marici, Sv. Lovrene na Pohorju;
Lož pri Rakeku pri g. Lavriču Franc, cerkov-
niku, Stari trg pri Rakeku 17;

Medija-Islake za taro Kolovrat v župnem ura-
du Kolovrat, za župnišče Čemšenik v župnem ura-
du, Čemšenik;

Župnija Sora za vasi: Sora, Goričane, Govejek,
Ladja, Osolnik, Svetje, Spod. Senica, Trnove in
Rakovnik v župnem uradu v Sori;
Mežica v župnem uradu v Mežici;

Mirna na Dolenjskem v župnem uradu v
Mirni;
Pesnica pri g. Šketu Jožetu, Jarenina;

Obvestila

Volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov,
bi imele biti po čl. 2 navodil za volitve delavskih
in nameštenskih zaupnikov, ki spadajo pod zakon
o zaščiti delavcev, v mesecu januarju t. l. se od-
lože na kasnejši čas.

Z ozirom na to se obenem prekinjuje doslej
že v posameznih primerih določeni dnevi volitev.
Gornji razglas je objavljen v Sl. listu kr.
banske uprave v Ljubljani z dne 4. januarja 1941.
Iz pisarne kr. banske uprave v Ljubljani od
6. št. 3631-1 z dne 3. jan. 1941.

Uprava policije v Ljubljani razglasa, da so
bencinske karte za leto 1941 prispele in poziva
vse one lastnike motornih vozil, ki so svoja vo-
zila za l. 1941. prijavili, da iste lahko dvignejo.
Prinesti morajo s seboj staro bencinsko karto in
prometno knjižico, iz katere mora biti razvidno,
da so takse plačane. Bencinske karte se lahko
dvignejo vsak dan med uradnimi urami od 8. do
12. ure in izjemoma tudi v nedeljo, dne 5. in 12.
ter na praznik, dne 6. t. m. od 9.—12. ure.

Kraljevska banska uprava — referat za kon-
trole cen — ponovno vabi vse proizvajalce, uvoz-
nike in veletrgovce, da pri prodaji predmetov, ki
so podvrženi kontroli cen, na vseh računih vidno
navedejo datum in številko odločbe, s katero se je
v dotičnem računu navedena prodajna cena odo-
brila po kralj. banski upravi. Računi, ki niso
opremljeni s spredaj navedenimi podatki, se ne
bodo smatrali kot dokazilo pri odobravanju cen
in se bo v vseh primerih uvedla preiskava.

Ve interesu trgovcev torej je, da se strogo rav-
najo po teh navodilih in da vedno zahtevajo od
prodajalcev, da račune opremlijo z zahtevanimi
podatki.

Vrtnarski tečaj za lastnike malih vrtov se v
novem letu nadaljuje in bo prihodnje predavanje
zopet v torek, dne 7. t. m., ob 19 (7. uri) zvečer,
kakor doslej v kemijski dvorani I. dr. realne
gimnazije v Vegovi ulici. Predaval bo svetnik
ljublanske Kmetijske poskusne in kontrolne po-
staje g. inž. Janežič Franjo o »Rastlinskih in ži-
valskih škodljivcih na površini in njih zatira-
nje.« Predavanje bodo pojasnjevale skloptične
slike in se z njim zaključil prvi del tečaja, ki mu
je bil predmet: Načrtna gojitelj zelenjave na ma-
lem vrtu.

Ptuj

Slovenski javnosti. V teh ledenih zimskih
dneh morajo premraženi in sestradani otroci iz
Haloz po več ur daleč hoditi v šolo. V temi zju-
traj odhajajo in se vračajo spet v mraku zvečer
domov. Pri marsikateri hiši ni kruha, tudi subega
sajda malo ali skoraj nič, ker letina letos ni bila
za sadje. Zato ti ubogi žledčki prihajajo v šolo
lačni in bolni. V raztrganih oblekah in obutvi jim
trepeče droben životek. — Obratamo se na vse
dobre ljudi širom Slovenije, da se spomnijo na te
revčke s kakimi darili. Vsaka obleka in obutev
je tem revčkom v veliko korist. Prosimo tudi za
prispevke za vzdrževanje šolske kuhinje, ki je
na šoli ustanovljena. Posamezniki in društva, na-
mesto, da darujejo na grob dragega pokojnika ve-
nece, darujte raje tem potrebnim otročkom, ki vam
bodo za vsak dar iz srca hvaležni, ljubi Bog pa bo
vaša dobra dela bogato poplačal! — Darovi naj
se pošljejo na upraviteljstvo šole v Št. Vidu pri
Ptuj.

Planina pri Rakeku pri g. Male Antonu, kro-
jaču v Planini pri Rakeku;

Pragersko pri g. Kac Štefku, blag. drž. žel. v
pok. v Pragerskem 41.

Prevalje v župnem uradu v Prevaljah;
Pristava, Štajersko, pri g. Štefe Janko, šol.
upravitelj v Pristavi;

Prosenjakovi v župnem uradu v Petrovcih;
Rob na Dolenjskem pri g. Stražisar Ivanu,
les. izdel. v Robu;

Slovenska Bistrica v trafiki Justinek, Slov.
Bistrica;

Stari trg ob Kolpi pri g. Škrbene Petru, Sta-
ri trg ob Kolpi 2;

Šmarje pri Jelšah za Sladko goro pri preč. g.
Stakne Andrej, župniku v Sladki gori;

Trojane v Mlekarski zadrugi v Št. Gotardu, p.
Trojane;

Tržišče na Dolenjskem pri g. Rorenc Romual-
du, Medvedjek 11. p. Tržišče na Dol.;

Žužemberk pri g. Jenko Janezu, kaplanu v
Žužemberku;

Radio

Program radio Ljubljana

Torek, 7. januarja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05
Napovedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvok-
ov (plošče) do 7.45. 12 Vsega malo (plošče). 12.30
Poročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Opoldanski
koncert Rad. ork. 14 Poročila, objave. 17.30 Do-
mači trio. 18.10 Cello solo koncert: g. prof. Cenda
Šedlbauer, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. 18.40
Smisel znanstvene natančnosti (g. prof. M. Adle-
šič). 19 Napovedi, poročila. 19.25 Nac. ura. 19.50
Šoleka posvetovalnica (g. prof. Etbin Bojc). 20
Koncert operne glasbe. Sodelujejo gđ. Tea Laboš,
g. Jean Franc, člana ljublj. opere in Rad. ork.
Dirig. D. M. Šijanec. 21.30 Veseli napravi (plošče).
22 Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

Sreda, 8. januarja: 7 Jutranji pozdrav. 7.05 Na-
povedi, poročila. 7.15 Pisan venček veselih zvokov
(plošče) do 7.45. 12 Za kratek čas (plošče). 12.30 Po-
ročila, objave. 13 Napovedi. 13.02 Sramel »Štirje
fantje«. 14. Poročila. 17.30 Pisana šara (plošče). 18
Mladinska ura: a) Obisk v klišarni, b) Delaj z na-
mi (g. M. Zor). 18.40 Trubarjev nastop in prva slo-
venska knjiga (g. prof. Simon Lenarčič). 19 Napo-
vedi, poročila. 19.25 Nac. ura. 19.50 Uvod v prenos.
20 Prenos iz opernega gledališča v l. odmoru:
Glasbeno predavanje (g. ravnatelj Vilko Ukmar),
v II. odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Drugi programi

Torek, 7. jan. Belgrad: 19.40 Nar. pesmi —
Zagreb: 20.30 Slovenska gl. — Beromünster: 19.30
Simf. konc. — Budimpešta: 20.05 Zbor — Praga:
17.40 Otroški zbor — Rim: 21.20 Operetna gl. —
Sofija: 21. Celu — Sottens: 20 Wildejeva komedija
— Stockholm: 19.30 Vojaška godba.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB
(49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF
(19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno
Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slo-
venščini za Severno Ameriko.

Sreda, 8. jan. Belgrad: 20 Opera — Zagreb:
20.30 Klavir — Beromünster: 18.30 Jodlerji —
19.10 Koračnice — Budimpešta: 19.20 Ork. konc.
— Praga: 19.25 Operna gl. — Rim: 22 Violina —
Sofija: 19.45 Bolgarske narodne — Sottens: 20.35
Simf. konc. — Stockholm: 19.30 Plesna gl.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

(začetek ob 8 zvečer)

Torek, 7. januarja: »Ugrabljene Sabinke«. Red
torek.

Sreda, 8. januarja: »Cigani«. Red sreda.

Četrtek, 9. januarja: »Revizor«. Red B.

OPERA

(začetek ob 8 zvečer)

Torek, 7. januarja: Zaprto.

Sreda, 8. januarja: »Sabska kraljica«. Red A.

Gostovanje tenorista Josipa Gostiča, člana
zagrebške Opere.

Četrtek, 9. januarja: »Vesele žene windsorske«. Red
četrtek.

Petek, 10. januarja: Akademija, ki jo priredita
Združenje gledaliških igralcev in Ljubljans-
ska Filharmonija v korist Zimske pomoči.

Za »Zimsko pomoč« bosta priredili
Združenje gledaliških igralcev in Ljubljanska
Filharmonija v petek, 10. januarja t. l. ob 20
akademijo. Akademija obsega pester spored, na
katerem bodo sodelovali: orkester ljubljanske
Filharmonije, solisti Opere in Drame ter perni
zbor. Klavirske točke bodo spremljali dirigenti:
Neffat, Štrifot, dr. Švara, D. Žebre in R. Simo-
niti.

Akademija, za zimsko pomoč,
ki jo priredita Združenje gledaliških igralcev in
Ljubljanska Filharmonija v petek, 10. januarja
t. l. ob 20 v Operi, bo zanimiva umetniška pri-
reditve. Sodelovali bodo štirje dramski igralci,
osem opernih pevcev, dva plesalca, celokupni
orkester ljubljanske Filharmonije pa bo izvajal
med drugim tudi »Velikonočni zbor« iz Ca-
vallerie rustiane ob sodelovanju vsega opernega
zboru in gđ. T. Labšev, tako da bo to iz-
vedbo izvajalo nad 100 ljudi. — Vstopnice so
v predprodaji pri operni blagajni.

Po kratkem in mučnem trpljenju nas je za vedno zapustila na praznik sv. Treh
kraljev, previdena s tolažili svete vere, naša iskreno ljubljena žena, zlata mamica,
hčerka in sestra, gospa

Joža Šlebinger roj. Ercigoj

soproga profesorja

Tihi blagoslov bo v sredo, dne 8. januarja v mrtvašnici Splošne bolnišnice v
Ljubljani, a pogreb ob pol treh popoldne v Kostanjevici na Dolenjskem.

Ljubljana - Kostanjevica na Dol., dne 6. januarja 1941.

Užaloščene rodbine Šlebinger in Ercigoj.

Za vedno nas je zapustil naš srčnoljubljeni in predobri soprog,
oče, brat, stric in svak, gospod

Kunčič Simon

posestnik in sodavičar v Ljubljani

na sv. Treh kraljev.

Na zadnji poti ga bomo spremili v torek, dne 7. januarja 1941,
ob pol štirih popoldne z žal — kapela sv. Petra — k Sv. Križu.

Ljubljana, Lesce, Borovnica, dne 6. januarja 1941.

Žalujoči: Silva, soproga; Vida, hčerka; Franc, brat;
Marija, sestra — in ostalo sorodstvo.

Umrla nam je, previdena s svetimi zakramenti, naša
srčno dobra in iskreno ljubljena sestra, svakinja in
teta, gospa

Marija Pavšek roj. Indof

vdova po privatnem uradniku

Pogreb bo v torek 7. t. m. ob štirih popoldne z žal,
iz kapelice sv. Andreja, na pokopališče pri Sv. Križu.
Sveta maša zadušnica bo v torek, dne 14. januarja
1941, ob osmih zjutraj v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 5. januarja 1941.

Žalujoči brat in sestra ter ostali sorodniki.